

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Evagrii Scolastici, Ecclesiasticae Historiae Liber Secvndvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

EVAGRII SCOLASTICI, ECCLESIASTICAE HISTORIAE LIBER

SECUNDVS.

De Martiano imperatore & quae signa praecesserint, imperium eius portendentia. Cap. I.

ES quidem Theodosij temporibus gestas primus liber complexus est: sequitur, ut deinceps Martianum, celeberrimum illum Romanorum imperatorem ponamus in medio, commemoremusque quis fuerit, unde ortus, & quo modo ad gubernacula imperij Romani ascenderit. Sic namque res ab eo gestas, suo quasque loco commodè exponere poterimus. Cuius vita cum ab alijs multis, tum à Patrisco rhetore literis prodita est. Thrax erat genere, filius viri rem exercentis militarem: qui propterea quòd studio paternæ vitæ æmulandæ ducebatur, ad Philippopolim recta se contulit: inque ea ciuitate ascriptus est in militum numerum. Forte fortuna ei illic proficiscenti inter vias corpus recens occisum, humiq; proiectum visum est. Cui astans (erat enim cum in alijs vitæ officijs facilè præstantissimus, tum propensissimus ad misericordiam) factum admodum miseratus est, & diu ibi propterea commoratus, quòd funeri iusta soluere cupiebat. Verùm vbi quidam istud viderunt, rem deferunt ad magistratus Philippopolis. Illi præhendunt Martianum, quæstionem de cæde facta in eum exercent, Ac cum cõiecturis & signis plus tribueretur, quàm aut veritati, aut verbis Martiani cædem pernegantis, cumq; Martianus iã pœnas homicidæ esset persolurus, ex improviso, diuina largiente gratia, deprehensus est ille ipse, qui cædem fecisset: quo pro facinore capite mulctato, Martianus

capitis

EVAGRII HISTORIAE

capitis periculo liberatur. Quocirca mirandum in modum ereptus discrimine, ad quandam militum turmam ibi accolentium venit, cupiens in eorum numerum nomen dare. Illi admirati hominem, & præpotentem fore certissimis coniecturis augurati, libentissimè eum admittunt, inque suum album referunt: neque ponunt infimo in loco, sicut lex postulabat militaris, sed ad quendam honoris gradum, quem vir nuper mortuus (cui nomen erat Augustus) obtinuerat, Martianum, qui Augustus itidem appellabatur, efferunt, inque album inscribunt: sic ut nomen, quo donantur imperatores nostri vna cum purpura (vocantur namque Augusti) prius, quàm potiretur imperio, obtineret. Neque certè nomen absque dignitate in eo residere poterat, neque rursus dignitas imperij aliud nomen ad suum decus illustrandum requirebat, adeò uti idem ipsum nomen & proprium & appellatiuum existeret, semelque prolatum tum dignitatem eius significaret, tum appellationem. Aliud præterea accidit, quod itidem Martino portendebat imperium. Cum enim contra Vandalos simul cum Aspare bellaret, deuicto à Vandalis Aspare, ille cum alijs quàm plurimis captus, & cum reliquis captiuis deductus fuit in campum, Vbi Genzerichus eos viuos videre voluit. Quibus in vnum coactis. Genzerichus in tabulato quodam sedens, multitudinem captiuorum spectando multum cepit voluptatis. Captiui autem, tempore pro cuiusque arbitrato contrito (nam Genzerichi mandato custodes eorum vincula dissoluerant) in campo manserunt. Proinde cum alij alias res agerent, Martianus corpore humi posito, in sole feruido & vehementius, quàm tempus anni ferebat, exardiscente, somno se dedit. Cui dormienti aquila desuper imminens, & corpore soli velut ad perpendiculum opposito, alis palissis obuolitans, instar nubis, illum umbra texit, indeque magnam ei attulit leuationem, vsque adeò uti Genzerichus ostentum admiratus, de rebus, quæ ei euenturæ essent verissimam coniecturam faceret. Itaque Martianum accersitum, liberum dimisit, eumque obstrinxit iureiurando, ut si ad imperium aliquando ascenderet, fœdera iungeret cum Vandalis, nec vnquam contra eos arma ferret: quod quidem

Martia

Martianum firmè re ipsa tenuisse scribit Procopius. Sed omisissis illis, quæ sunt ab instituto aliena, ad historiam redeamus. Iste quidem Martianus, sicut pietate erga Deum, sic iustitia erga subiectos admodum excelluit. Diuitias parauit, non quæ sunt conditæ in thesauro, aut ex tributis collectæ, sed eas solum, quæ possint tû his, qui opis indigent, subsidio esse, tum illis, qui multa possident, vitam tutam securamque præstare. Suis erat formidini non in puniendo, sed ne aliquando puniret: ac propterea imperium ei fuit non hæreditas, sed virtutis præmium: quod quidem consecutus est suffragijs omnium tam senatorum, quàm aliorum, cuiuscunque fortunæ & conditionis essent, idque Pulcheria illis idem ipsum suadente: quæ tametsi in domum suam asciiuit, vt imperatricem, tamen cum ea, vtpote quæ virgo ad summam manserit senectutem, nunquam rem habuit. Ista confecta fuere, cum Valentinianus Romanus imperator, nondum quidem Martiani electionem confirmauerat: qui tamen postea propter hominis virtutem, ei suffragatus est. Martianus igitur magnopere cupiebat, vt cõmunis honos ab omnibus Deo tribueretur, & linguæ, quas impietas confusione quadam refererat, iam pie inter ipsas concordantes sacrum eius numen vno eodemque laudationis genere percelebrarent.

De Chalcedonensi concilio, & eius congregandi causa. Caput II.

Martiano igitur ista in animo habenti, accedunt tum illi, qui Leonis antiquioris Romæ episcopi responsa ad alios perferre solent, docentque Dioscorum de cisionem Leonis in secundo Ephesino concilio rectam sanamque doctrinam præscribentem repudiasse, tum alij, qui erant à Dioscoro iniurijs & contumelia affecti, orantque vt de ipsorum rebus concilium dijudicaret. Quod quidem ab imperatore maximè omnium contendit Eusebius Dorylænsis episcopus, ostenditque tum se, tum Flavianum fraude et fallacijs Chrysaphij Theodosij Satellitis abdicatum fuisse: quod Flavianus Chrysaphio aurum pro eius ad episcopatum ordinatione postulanti, sacra ecclesiæ vasa, quod eum pudore suffunderet, misisset,

EVAGRII HISTORIAE

111
 misisset, quodq; Chrysaphius in simili errore & prauitate cum Eutyche versaretur. Ait præterea Flavianū miserandum in modum à Dioscoro interfecitū per vim ab eo ecclesia extrusum, & calcibus verberatum. His de causis concilium Chalcedoni coactum est: nuntijque ac tabellarij missi: sacerdotes per literas plenas pietatis vndique acciti. Ac primo Nicæam, adeò vt cum Leo episcopus Romanus ad eos literas daret, per Pascasianum, Lucentium, & cæteros, quos eò ad suum locum supplendum miserat, eas sic inscriberet: EPISCOPIS NICEAE CONVOCATIS s. postea autem Chalcedonē urbem Bithyniæ, quò Nestorium etiā accersitum Zacharias rhetor affectione quadam animi inductus narrat. Verùm rem minime ita se habere argumento esse potest, quòd Nestorius cōcilio penitus per anathema interdictus fuit. Quod etiam perspicue declarat Eustathius episcopus Beryti per literas, quas tum ad Ioannem episcopum, tum ad alterum Ioannem presbyterum detulit in eo concilio agitatae dedit: sic enim scribit. Huc aduentarunt, qui Nestorij reliquias sedulo conquirunt, & contra concilium ita cœperunt vociferari: quid est, quam obrem sanctis viris denuntietur anathema: sic vt imperator rem grauius & acerbè ferens, iusserit satellitibus, vt eos inde procul expellerent. Quomodo igitur Nestorius, qui hinc demigrauerat, sit accersitus, non possum equidem dicere.

Templi sanctæ martyris Euphemiæ apud urbem Chalcedonensem descriptio, & auditorum in illo miraculorum commemoratio.

Capit III.

ITaque congregantur episcopi in sacro Euphemiæ martyris tēplo, quod Chalcedoni vrbī Bithiniæ locatū est. Abest autem hoc templum à Bosphoro amplius duobus stadijs, situm in loco quodam amœno, qui adeo paulatim erigitur in accliuatē, vt ascensus perfaciles minimeque molestos præbeat ad templum martyris accedentibus: qui quidem videntur sibi de repente in sublime sublati, atque adeo intra ipsum templi Sanctuarium versari. Vnde tanquam specula oculos deiicientes, campos omnes substra-

substratos cernunt, eosque in æquabilem & patentem planitiem porrectos, herba quoque virentes, onustos segetibus, arboribus cuiusque generis pulchrè ad aspectum vestitos: quin etiam montes asperos, scitè erectos, in altitudine leuatos incuruatosque: diuersos præterea pelagos, partim præ tranquillitate purpureum colorem præ se ferentes, & placidè ac quietè cum ipsis quasi ludètes litoribus, quibus adiacentes agri à tempestatibus vacui sunt: partim turbulentos, & vastis furentes fluctibus: vnde vnibilici, alga, & minutiores pisciculi ex testaceorum genere reciproco vndarum impetu excutiuntur. Porro autè istud templum è regione Constantinopolis positum est, adeo vt talis & tam egregiæ vrbs aspectus, illi permultum splendoris afferat. hoc templum cõstat ex tribus amplissimis ædificijs: vnum libero cælo patens, atrio oblongo, & columnis vndique concinnè exornatum. Alterum deinceps, latitudine longitudineque paruis iudem columnis priori simile, fastigio supposito solummodo dissimile. Ad cuius latus versus Aquilonem, est alterum ædificium ductum in gyrum, quod spectat ad solis ortum, ipsumque ad formam testudinis columnis valde artificiose fabricatis, ex eadem confectis materia, magnitudine eadem, intus in orbem tornatum: subter his tabulatum est sublime, eodem opertum tecto: in quo liberum est cuique preces martyri fundere, & sacris interesse mysterijs. Intra testudinem ad orientem, est sacrarium decorè constructum: in quo sanctissimæ martyris reliquæ in capsula bene longa (quam propterea quidam μακρόν, id est longam, veluti proprio nomine appellant) eaque ex argento valde scienter confecta condita, reponuntur. Miracula autè, quæ ab ista sanctissima martyre quibusdam temporibus eduntur, nemini Christiano obscura sunt. Nam sæpenumero aut episcopis, qui ordine illius vrbs ecclesiam rexerant, secundum quietem ipsa martyr apparens, aut alijs quibusdam ob piam vitæ rationem nobilitatis accedens, iubet, vt in ipso templo festum delitijs & opiparis epulis celebrent. Quod vbi significatum est imperatoribus, pontifici, & toti ciuitati, ad templum accedunt omnes, tam qui reip. clauum tenent, quam sacerdotes, magistratus, & reliqua vniuersa multitudo, quò efficiantur mysteriorum participes.

ripes. Deinde omnibus his inspectantibus, episcopus Constantino-
 stantinopolis, vna cum suis sacerdotibus, sacrarium in quo sanctis-
 simum martyris corpus, de quo supra dixi, reconditum est,
 ingreditur. Est in ipsa capsula ad laevam velut transfenna exi-
 gua parvis ianuis obfirmata: per quam ferrum oblongum spon-
 gia circumligatum ad reliquias usque immittunt: quod qui-
 dem ubi circumtorserint, spongiam plenam sanguine retra-
 hunt, plenamque cruentis guttis concretis plurimis. Quod ubi
 videt populus, statim deum propterea veneratur, gloria ac
 laudibus effert. Tanta est autem guttarum concretarum inde
 extractarum copia, ut pii imperatoribus, sacerdotibus om-
 nibus ibi congregatis, & universae populi frequentiae abunde
 satis suppetant, tum ad participandum, tum ad mittendum
 caeteris fidelibus, per orbem universum illarum rerum cupien-
 tibus fieri participes. Ac guttae illae concretae manent inte-
 grae perpetuo, & sacri sanguis nequaquam in aliam formam
 commutatur. Quae res fiunt non certo aliquo & definito
 tempore, sed pro ut episcopi vita, & morum illius gravitas
 fert. Aiunt namque cum aliquis spectatus vir, & virtutibus
 eximius eam gubernet ecclesiam, hoc miraculum sapientissime fieri
 solere: cum autem improbus illo munere fungatur, raro admo-
 dum signa illa divina eduntur. Aliud praeterea commemorabo,
 cui neque tempus, neque occasio ulla est impedimento, neque
 discrimen inter fideles & infideles ab eo confertur, sed om-
 nibus ex aequo ostendit sese. Cum aliquis eo loci accedat,
 ubi sacra capsula, in qua sunt conditae sanctissimae illae reliquiae,
 reponitur, tam fragante completur odore, ut alij omnes odores,
 quibus homines uti solent, ab eo longe superentur. Nam
 neque odori florum, qui ex pratis colliguntur, similis est, neque
 illi, qui ex rebus suavissime olentibus capitur, neque talis,
 qualis conficitur ab unguentario, sed peregrinus est, & praeter
 caeteris eximius, ex ipsius martyris reliquijs vim & virtutem
 illam ei tribuentibus efflatus.

*De ijs quae in concilio tractata statutaque sunt, &
 quod Dioscoro Alexandrino episcopo ab episco-
 pali sede summo, Theodoritus & Ibas &
 aliquot alij reuocati fuerunt.*

Capitulum IIII.

Hoc est

HOceodem in loco concilium cogitur: in quo aderat, Pafcaſianus, & Lucentius, epiſcopi, & Bonifacius præbyter, vicarij, vt dictum eſt, Leonis antiquæ Romæ Pontificis. Anatolius item antiſtes Conſtantinopolis, Dioſcorus Alexandriae epiſcopus, Maximus epiſcopus Antiochiæ, & Iuuenalis Hieroſolymorum, & horum omnium ſacerdotes, eidem concilio interfuerunt. Quorum numero adiuncti erant ſenatores primarij: quibus dixerunt vicarij Leonis, Dioſcorum non debere cum illis in concilio conſidere. Iſtud enim ſuum epiſcopum Leonem mandaſſe: quod quidem ſi minime obſeruarer, ſe ab Eccleſia deceſſuros. Ac cum ſenatores rogarent, quæ nam crimina obijcerentur Dioſcoro, reſponderunt illi, qui perſonam iudicis præter æquum & bonum ſuſceperat, debere pro iudicio, quod ipſe de alijs dederat, iudicium ſubire. Quæ cum dixiſſet, & Dioſcorus de ſententia ſenatus in medio conſeſſu ſtatueretur, perebat Eufebius, vt ſupplex libellus quæ ad imperatores miſerat, coram iam perlegeretur, hæcque verba adiecit. Mihi certe à Dioſcoro facta eſt iniuria, fidei etiã facta iniuria: Flavianus epiſcopus ab eo interfectus, vnaque mecum iniquè ſacerdotio abdicatus. Iubete meum ſupplicem libellum legi. Quæ cum dixiſſet, ſupplex libellus lectus fuit, qui eſt hæc verba complexus.

Supplex libellus imperatoribus noſtris Chriſtum vere colentibus, religioſiſſimis, & ſanctiſſimis, Fl. Valentiniano, & Martiano ſemper Auguſtis, ab Eufebio humilimo epiſcopo Dorylæenſi, qui pro ſe, pro orthodoxa fide, pro Flauiano denique ſanctiſſimo epiſcopo Conſtantinopolitano verba fecit, oblatus.

Eſt quidem veſtræ amplitudini propoſitum, vt cunctis, quæ veſtro parent imperio, ſedulo prouideatis, & cum cæteris omnibus iniuria affectis, tum maxime ſacerdotibus benignè opitulemini. In hoc enim diuinum numen, à quo mortalium imperium & dominatus vniuerſi orbis vobis tributus eſt, verè colitur. Quare quoniam & fides Chriſtiana, & nos etiam, incòmoda multa grauiaque contra æquitatis regulam à Dioſcoro reuerendiſſimo epiſcopo Alexandriae, vrbis primariæ, accepimus, ad veſtram benignitatè ſupplices accedimus, vt quod æquum eſt à vobis impetremus.

EVAGRII HISTORIAE

Causa autem querelæ eiusmodi est. In concilio nuper Ephesi urbis primariæ habito (quod utinam nunquam fuisset habitum, ne orbem terrarum tantis malis, ac turbis operiret) ille bonus vir Dioscorus, qui iuris & æquiorum pro nihilo putavit, qui timorem dei contempsit, eadem tenuit cum Eutyche homine pleno inanitatis, atque adeo hæretico, opinionem & sententiam, qui quisnam esset, aliquandiu multos celavit, postea tamen seipsum prodidit, cum ex criminatione, quam ego Eutychi intulisset, & ex sententia, quam Flavianus sanctæ ac piæ memoriæ episcopus contra eum pronunciaisset, occasionem arripisset, multitudine populorum seditiosorum coacta, & potentia sibi pecuniæ subsidio acquisita, piam orthodoxorum religionem, quoad eius fieri poterat, labefactare, & peruersam Eutyche monachi doctrinam, quæ ab ipsis apostolorum temporibus hætenus à sanctis patribus condemnata fuerit, stabilire laboravit. Itaque cum facinora, quæ tam confidenter tum contra Christianam fidem, tum contra nos admiserit, non exigui momenti sint, supplices accedimus ad genua vestræ celsitudinis, obsecramusque, ut iubeatis reverendissimum episcopum Dioscorum ad crimina ei à nobis obiecta respondere, nimirum ad commentarios rerum ab eo contra nos gestarum in sancto concilio perlectos: quibus certe ostendere poterimus eum & à nostra orthodoxa fide alienum esse, & hæresim propugnare impietatis plenam, & iniquè nos abdicasse, & grauibus nos affecisse incommodis: atque oramus præterea, ut diuina, & honorifica vestra mandata mittere dignemini sancto & generali diuinissimorum episcoporum concilio: quò & quid nos, & quid prædictus Dioscorus egerit, audiri, & omnia, quæ in concilio gerentur, vestræ pietati significari possint: ut immortali nostro capiti Christo placeamus. Cuius rei facti comites, imperatores sanctissimi, assiduas preces pro prospero vestri imperij statu perpetuando deo offerre non desistemus. Quæ autem in secundo concilio Ephesino ab episcopis acta erant, postea rogatum Dioscori, tum Eusebii publicè legebantur: quorum subtilem & exquisitam disputationem, cum à multis alijs traditam, tum in Actis concilij Chalcedonensis compræhensam, ne his quorum animus inter

mus inter legendum ad exitum rerum gestarum cognoscendum festinat, nugas, si hoc loco ponerem, agere videar, extremo huic libro, qui in manibus est, subiungam: quò etiã his, qui omnia ad vnguem, vt dicitur, scire volunt, copia sit & cuncta perlegendi, & rem quanque, vt gesta est, accuratè in memoria imprimèdi. Ac iam ea, quæ sunt instituti nostri maxime propria persequamur: nèpe quomodo Dioscorus tum ex reiectione epistolæ Leonis antiquæ Romæ episcopi, qualis esset, depræhensus sit, tum præterea ex abdicatione Flauiani episcopi nouæ Romæ, quam vno eodem que die fecerat, callideque prouiderat, vt episcopi in vnũ coacti, chartæ, in qua iam nihil inerat scripti, postea tamen in eadem Flauiani inscriberetur abdicatio, subscriberent. Post hæc senatores ista decreuerunt. Postridie cum concilium exquisitius habitum esset, de orthodoxa & catholica fide multo accuratius quæsitum videmus. Ac quoniam Flavianus, piæ memoriæ episcopus, & Eusebius reuerendiss. Dorylæi episcopus, ex concilij actorũ decretorumque inquisitione, & ex verbis eorum, qui tum concilio præsiderunt (dixerant enim se errore lapsos fuisse, iniusteque Flavianum & Eusebium abdicasse) declarati sunt minimè in fide hallucinati, & propterea iniquè abdicati, æquum nobis sane videtur, idque deo nostram approbante sententiam, vt Dioscorus (modò ita placuerit diuinissimo & sanctissimo domino nostro imperatori) reuerendiss. Alexandriae episcopus, Iuuenalis reuerendiss. episcopus Hierosolymorum, Thalassius reuerendiss. Cæsareæ Cappadociae episcopus, Eusebius reuerendiss. episcopus Armeniæ, Eustathius episcopus reuerendiss. Beræti, & Basilius reuerendiss. episcopus Seleuciæ Isauriæ, (penès quos tum potestas erat, concilioque illi præsidebãt) sacri concilij sententia ac iudicio, eodem poenæ genere sicut canones ecclesiæ postulant, mulctari dignitate episcopali abdicentur, omniaque de sententia imperatorum diuiniss. decernantur. Post ista libelli ab alijs contra Dioscorum, cum de criminibus, quæ admiserat, tum de pecunia, quam acceperat, prolatis, & Dioscorus iterum ac tertio ad concilium vocatus, causis quibusdã simulatis pro se adductis, non veniret, Leonis episcopi antiquæ Romæ vicarij, ista totidem verbis in concilio pro-

liō pronuntiarūt. Facinora ea, quæ sunt à Dioscoro dudū
 Alexandria vrbis primaria episcopo, contra canonū præ-
 scriptionem, & disciplinā ecclesiasticā admissa, partim ex
 illis, quæ in priore cōfessu inquisita erant, partim ex his,
 quæ hodie acta sunt, omnibus sunt exploratè perspecta.
 Iste enim (vt multa alia missa faciamus) Eutychem eius-
 dem cum ipso opinionis à proprio ac suo episcopo, patre
 videlicet sanctissimo, & episcopo nostro Flauiano, sicut
 canon poscebat ecclesiæ, abdicatum, sua ipsius authorita-
 te contra ecclesiæ canonem recepit in communionē: idq;
 antequam cōcilio illi, quod Ephesi cum episcopis sanctis-
 simis habebat, interfuisset. Quibus episcopis sedes a-
 postolica veniā propterea tribuit, quòd res, quas ibi gesse-
 rant, contra voluntatem gessissent: qui ad præfens vs-
 que tempus Leoni episcopo sanctissimo, & vniuerso san-
 cto & generali concilio morem gerunt: & ob eam cau-
 sam eos, vtpote eidem fidei consentientes, in suam recepit
 communionem. At iste Dioscorus de illis rebus, de
 quibus gemere, lugere, seque humi abijcere debuerat, e-
 tiam adhuc gloriari non desinit. Accedit eodem, quòd
 epistolam beati Papæ Leonis, quam scripsit ad Flauia-
 num sanctæ memoriæ episcopum, legi non permisit, id-
 que sæpius rogatus ab hijs, qui eam attulerant, vt lege-
 retur, ipseque cum iureiurando adiecto se eam legendam
 curaturum pollicitus esset. Quæ minimè perlecta, san-
 ctissimis per orbem terræ ecclesijs & offensionis fuit, & de-
 trimento. At quanquam talia consciuerat facinora, ta-
 men concilium à nobis initum est, quo modo tum ei
 pro impio scelere ab ipso antè admittq;, tum reliquis ite-
 dem pijs episcopis, penes quos minimè par cum eo erat
 potestas iudicandi aliqua impertiretur misericordia. Ve-
 rum quoniam prior eius impietas, posterioribus sceleribus
 longe superata est, (non enim dubitauit etiam sanctissimū
 & religiosissimum antiquæ Romæ archiepiscopum cōmu-
 nione interdicerē: quin etiam cum libelli pleni impietatis
 ab ipso commissæ contra eum essent producti, & ille ipse se-
 mel, iterū ac tertio, vti canon ecclesiæ vult esset, ad cōciliū
 per deo amantissimos episcopos vocatus, minime obtem-
 perauit, vtpote propriæ conscientiæ stimulis exagitatus, &

eos, qui

eos, qui à varijs concilijs iure essent abdicati, cōtra ius rece-
 pit ad se, deniq; varijs ecclesiæ legibus ab eo quasi pedibus
 conculcatis, contra se ipse quodāmodo sententiā pronun-
 tiauerat) quoniā inquam hæc oīa deinceps admisit, idcirco
 sanctissimus & beatissimus archiepiscopus magnæ & anti-
 quæ Romæ Leo; per nos & præfens concilium, cum bea-
 tissimo & omni laude celebrando apostolo Petro, qui est
 petra & basis catholicæ ecclesiæ, & fidei orthodoxæ funda-
 mentum, spoliavit omni dignitate episcopali, & omni sa-
 cerdotali ministerio prorsus abdicauit. Quamobrem
 hoc sanctum & frequens concilium, sententiam, quam
 ecclesiæ canones postulant, contra Dioscorum, de quo
 nostra superior instituta fuit oratio, pronuntiat. His re-
 bus à concilio confirmatis, alijsque nonnullis confectis,
 episcopi qui fuerant cum Dioscoro abdicati, concilij roga-
 tu, & consensu imperatorum, ad suos episcopatus reuo-
 cantur: & cum aliæ res, his qui gesta erant, adiunctæ es-
 sent, decisio concilij recitata fuit, his ferè verbis.

Dominus noster & seruator Iesus Christus, dum discipu-
 los fidei cognitione confirmare voluit, Pacem, inquit,
 meam do vobis, pacem meam relinquo vobis: vt ne-
 mo videlicet cum proximo de pietatis dogmatis dissen-
 tiat, sed vt cōsentientibus animis verbum prædicaretur
 veritatis. Postea verò, lecto sancto cōcilij Nicæni Symbo-
 lo, lecta etiam decisione centum quinquaginta sanctorum
 patrū Constantinopoli congregatorū, hæc que sequuntur,
 adiunxerunt. Diuinū istud & salutare diuinæ gratiæ Sym-
 bolum, cum ad absolutam fidei cognitionem, tum ad certā
 eiusdē cōfirmationem satis profecto habet momēti ac pō-
 deris. Nam de patre & filio & spiritu sancto, quæ sunt ne-
 cessariò cognoscenda, docet accuratissimè, & domini in-
 carnationem his, qui eam cum fide amplexantur, manife-
 stò tradit. Cæterum quoniam quidam suis erroribus veri-
 tatis doctrinam tollere molientes, multas inanitates pepe-
 rerunt, quorū alij mysterium incarnationis domini pro no-
 bis susceptæ deprauare, & vocē, Deiparā, quæ virgini Ma-
 riæ tribuitur, denegare non sunt veriti, alij confusione
 quadam & commixtione naturarum introducta, v-
 nam eandemque carnis & diuinitatis naturam esse

IOAN. 14

EVAGRII HISTORIAE

stultè commenti sunt, & ea confusione diuinam vnigeni-
 ti naturam patibilem monstròse confinxerunt, idcirco hoc,
 præfens, amplum, & generale concilium, cupiens omni-
 bus machinis contra veritatem paratis quasi aditum præ-
 cludere, prædicationem fidei à patribus ductam firmam ac
 stabilem manere debere docet: ac propterea decernit fidei,
 formulam à trecentis decem & octo sanctis patribus tra-
 ditam potissimum omnium integram seruandam esse. Quin-
 etiam quo spiritus sancti oppugnatores conuincantur, do-
 ctrinam postea à centum quinquaginta patribus, qui Cō-
 stantinopoli vrbi primariæ conuenere, de spiritus sancti es-
 sentia editam ratam facit: quam quidem illi patres omni-
 bus palam proposuerunt, non quasi aliquid, quod in decre-
 tis cōcilij Nicæni antè promulgatis desyderabatur, adie-
 cturi, sed ut suam ipsorum de spiritu sancto sententiam ac-
 mentè contra eos, qui eum dominum esse denegabant, testimo-
 nijs ex scriptura petitis perspicuè declararent. Porro autè,
 quò eos, qui mysterium incarnationis dominicæ depraua-
 re non dubitabant, & eum, qui ex sancta virgine natus fuit,
 hominem solum esse impudenti & maledico ore affirma-
 bant, beati Cyrilli ecclesiæ Alexandrinæ pastoris episto-
 las, quæ Synodicæ dicuntur, ad Nestorium, & episcopos
 versus Orientem incolentes scriptas autoritate sua appro-
 bavit: quippe quæ tum ad amentiam Nestorij refutandam, tum
 ad eos erudiendos, qui pio studio ad salutare Symbolum
 ritè intelligendum rapiuntur. Quibus epistolis beatissimi
 quoque & sanctissimi antiquæ Romæ archiepiscopi Leo-
 nis epistolam ad sanctissimum archiepiscopum Flavianum
 de tollendo infano Eutychem errore scriptam, utpote ex-
 imij Petri cōfessionem consentientem, & velut columnam quan-
 dam ad veram doctrinam cōtra malè de fide sentientes robo-
 randam non sine causa adiunxit. Nam illis, qui mysterium
 incarnationis in duos filios dirimere nituntur, strenue
 resistit, & eos, qui diuinitatem vnigeniti patibilem dicere
 audent, à sanctorum conuentu excludit, & illis, qui in
 duabus Christi naturis commixtionem, aut confusio-
 nem esse statuant, fortiter aduersatur, & qui formam
 serui, quam ex nobis sumpsit, ex cælesti, aut alia qua-
 piã essentia constare, præ insania sentiunt, eos exagitat:

denique

denique eis, qui antè coniunctionem naturarum, duas naturas, post coniunctionem autem vnam solum in domino inaniter & falso confingunt, anathema edicit. Quamobrem sanctorum patrum sententiam secuti, vnum & eundem filium dominum nostrum Iesum Christum confitemur, & vno consensu omnes docemus eum perfectum in diuinitate, perfectum etiam in humanitate, verè Deum, hominem verè, eumque ex animo rationis particeps & corpore constare, secundum diuinitatem patri consubstantialem, nobis autem consubstantialem secundum humanitatem, nobisque in omnibus, excepto peccato, similem: ante secula à patre genitum secundum diuinitatem, in extremis diebus propter nos nostramque salutem, ex Maria virgine & Deipara natum secundum humanitatem: vnum & eundem Iesum Christum, Filium, dominum, vnigenitum, ex duabus naturis sine earum confusione, sine mutatione, sine diuisione, sine seuerione cognitum, & naturarum differentiam propter copulationem minimè sublatam, sed proprietatem vtriusque naturæ integram seruata, & in vna persona, siue ὁμοούσιον vna, vt Græci loquuntur, cohærentem, non in duas partem aut diuisam personas, sed vnum & eundem filium vnigenitum, Deum verbum, & dominum Iesum Christum, sicut antiquitus Prophetæ de eo, & post ille ipse Christus nos docuit, & idem ipsum nobis patrum Symbolum tradidit. His igitur accuratissimè, & summa cum diligentia à nobis decisus definitisque, sanctum & generale concilium statuit, vt nemini liceat aliam fidem aut proferre, aut conscribere, aut componere, aut aliter sentire docerè. Eos autem, qui audeant aliam fidem componere, aut inferre, aut docere, aut aliud Symbolum his, qui ex Gentilitate, vel ex Iudaismo, vel ex alia qualicunque secta ad cognitionem veritatis aliquando se transferunt, tradere, si Episcopi fuerint dignitate episcopali priuari, sin clerici, clericali ministerio: sin autem monachi, vel laici, anathemati addici iubet. Itaque hac decisione perlecta Martianus imperator, qui concilio Chalcedonensi interfuit, qui que orationem in eodem habuit, Constantinopolim reuertitur. Iuuenalis & Maximus Theodoritus & Ibas ad episcopatus, quibus erant abdicati, reuocantur. Alia præterea ibi agitata, quæ vt

EVAGR. HISTORIAE

suprà dixi, in extremo hoc libro, ponentur. Decretum est præterea, uti sedes episcopalis novæ Romæ, id est, Cōstantinopolis, propterea quòd secundas post Romam antiquâ obtinebat, primas inter alias vrbes ferret.

*De seditione propter ordinationem Proterij
Alexandriæ suscitata, & itidem Hierosolymis.*

CAP. V.

PORRò autem Dioscorus ad Gangrenam urbem Paphlagoniæ incolendam condemnatus, & Proterius communibus concilij suffragijs ad Episcopatum Alexandriæ gerendum delectus. Quo in sede illa episcopali locato, maximus tumultus, & plane intolerabilis à populo varijs æstuante sententijs eiatur. Nam, uti in eiusmodi rebus evenire solet, alij Dioscorum repetere, alij partibus Proterij firmè adhærescere cœperunt: adeo ut clades ingens eaq; certè insanabilis inde nasceretur. Nam Priscus rhetor scribit præfectum Thebaidis eadem tempestate venisse Alexandriam, vidisseque populum vno consensu contra magistratus impetum fecisse, iecisseque lapides in militum copias, quæ seditionem comprimere studebant: atque milites vi coegisse ad templum, quod olim Serapidis dicebatur, confugere: tum populum concurrisse eò, templum expugnasse, militesque viuos ignis cremasse incendio. De quibus rebus cum certior factus esset imperator, militum recens ad eam rem lectorum duo millia illò misisse. Quos adeo secundo vento & prospera vsos navigatione, ut sexto post die Alexandriam appellerent. Deinde cum milites petulanter in vxores et filias Alexandrinorum insultarent, cladem posteriorem priore sua acerbitate pene obscurasse. Postea populum in circo congregatum orasse Florum, qui & præsidiariorum militum gessit præfecturam, & civilem vrbis administrationem tenuit, uti ipsis frumenti congiarium, quod illis ademerat, quin etiam balnea spectacula, & alias denique res, quæ eis propter tumultuosam ipsorum seditionem ablata fuerant, reddenda curaret. Florum autem po-
puli im-

puli impetum cum corā adesset sua hortatione cohibuisse, pariterque seditionem ad tempus sedasse. Verum interea monachi, qui solitudinem in confinijis Hierosolymorum sitam incolebant, minime pacato tranquilloque animo fuerunt. Nonnulli enim eorum, qui concilio interfuissent, & ab eius decretis penitus dissentirent, veniunt in Palæstinam, de fide prodita conquesturi: & alios monachos ad seditionem incendere excitareque cœperunt. Ac cum Iuuenalis ad sui episcopatus sedem reuertisset, & vi compulsus ab illis aduersarijs, qui illum in contrariam sententiam retrahere nitebantur, suam ipsius sententiam refellere detestarique, ad urbem, in qua tum imperator vixit, confugisset, qui concilio Chalcedonensi vti supra diximus refragabantur, in vnum coacti, in sancto die festo Resurrectionis Theodosium, qui maximè omnium conciliū illud perturbasset, quiq; primus illos de eo certiores fecisset, designant episcopum: de quo postea monachi in Palæstina scripserunt ad Achisonē, quod à suo proprio episcopo in maleficijs deprehensus, expulsus fuit monasterio: & quod dum fortè Alexandria versabatur, adhæserat Dioscoro, & multis, vtpote seditionis, verberibus dilaceratus, cameloque maleficorum more impositus, circa urbem ductus fuerat. Ad istum multi ex urbibus Palæstinæ accedentes, effecerunt, vti ipsis ab eo designarentur episcopi. Inter quos Petro ex Iberia orto, episcopatus Maiumæ prope Gazam sitæ donatus fuit. Quibus rebus nuntiatis, Martianus primum iubet Theodosium militum manu ad se adduci, mittitque eo Iuuenalem, qui res ibi perturbatas ad meliorem tranquilliorēque statum reduceret: quin etiam omnes à Theodosio ad ecclesiæ ministerium designatos exturbari mandat. Postea verò quam Iuuenalis eo aduentavit, multa et acerba mala, qualia (dæmoni inuido & Deo infesto vafre excogitante) animus cuiusque suggerere solet, ex vtraque factione manarunt. Nam dæmon ex mutatione vnius literæ, falsaque eius interpretatione perfecit, vt vitrouis modo efferretur, sententiam omnino diuersam induceret: quæ quidem tam discrepans à compluribus putatur, sensusque tam penitus inter se pugnantes inferre, vt alter alterū prorsus labefactet. Qui enim fatetur christū *et*, hoc est, in duabus esse naturis, perspi-

perspi-

EVAGRII HISTORIAE

perspicuè dicit eū $\epsilon\chi$, hoc est, ex duab⁹ naturis cōstare: siquē
Christū in diuinitate pariter & humanitate inesse cōcedēs,
eū ex humanitate & diuinitate pariter cōstare cōcedit: qui
rursus $\epsilon\chi$, hoc est, ex duabus naturis cōstare dicit, omnino
confitetur $\epsilon\chi$, hoc est, in duabus inesse: quippe ex diuinitate
& humanitate cōstare asserēs, eū ī diuinitate & humanitate
inesse asserit: sic tamē vt neq; caro in diuinitatē, neq; diuini-
tas in carnē (quarū cōiūctio inexplicabilis est) cōmutetur:
atq; adeo per hāc vocē prolatā, *EX DVABVS*, intelligatur si-
mul proferri, *IN DVABVS*, & per vocē, *IN DVABVS*, intelli-
gatur pariter proferri, *EX DVABVS*, & alteram ab altera mi-
nime abesse: quandoquidem ex abundanti constat non mo-
dò totum ex partibus constare, sed in partibus totum intel-
ligi: & tamen ista penitus ab se mutuo seiuncta quidam ho-
mines opinantur, quippe quorū animi sunt ante ita occupa-
ti vel quadā de Deo opinione, quā ipsis assueta est, vel tali
voluntate vt quoduis mortis genus subire malint, quā ei,
quod verum est assentiri. Vnde mala, quæ supra posuimus,
profecta sunt. Sed ista quidem hoc modo.

*De imbrium penuria, fame ac peste, vtque in-
credibiliter quibusdam in locis tellus sua spon-
te fructus protulerit. CAP. VI.*

Eisdem temporibus, tanta fuit imbrium paucitas in
vtraque Prygia, Galatia, Cappadocia, & Cilicia, vt ho-
mines rerum necessariarum penuria coacti, alimen-
tum pestiferum, & exitiale caperent, vnde etiam pestis na-
ta est, & ob victus mutationē ægrotare cœperunt, & corpo-
ribus intumescantibus propter nimiam inflammationē lu-
mina amiserunt: ac tussi simul afflictati, tertio die migra-
runt è vita. Cui quidem pesti quamquam nullum potuit
omnino remedium inueniri, fames tamen his, quibus vita
suppetebat, per salutarem Dei omnium moderatoris prou-
dentiam leuata est: quippe anno illo sterili & effæto ali-
mentum ex aere non aliter atque Manna olim Israelitis de
lapsum dicitur, & insequente anno fructus maturos ter-
ra sua sponte produxisse. Atque non modo hæc mala per
Palæstinam grassabantur, verum etiā aliæ graues calamita-
tes per alias multas & propè infinitas regiones pererrabāt.

De Va-

De Valentiniani cæde, & Romæ expugnatione,
& alijs qui illic imperitabant. Cap. VII.

DVM hæc in Oriente geruntur, in antiqua Roma Aetius miserè interfectus est. Valentinianus quoq; partitū versus occidentem imperator, & Heraclius vnà, à quibusdam Aetij militibus è medio sublatis: insidijs à Maximo, qui imperium ambierat, propterea contra eos comparatis, quòd coniunx Maximi fuerat à Valentiniano stuprata, & per vim còpressa. Iste Maximus Eudoxiam Valentiniani vxorè coegit inuitam sibi nubere. Illa igitur, neque id sane immeritò, hoc facinus & contumeliæ, & turpitudinis maximæ loco ducēs, & omnem aleam, vt dicitur, iacere cupiēs propter ea quæ maritus passus est (mulier enī est & propter pudicitiam quam ipsa amiserat atrox, & animo implacabili, cum pudicitiam retinere studens ea spoliatur, idque ab eo maxime cuius atrocitate virum amisit) mittit in Libyam ad Genzerichum, dona quàm plurima illi dat, bonamque spem etiam animo eius inijcit, de alijs in posterum potiundis: suadet vt ex inopinato imperium Romanū inuadat, polliceturque se omnia in manus eius tradituram. Qua re confecta, Roma capitur. Genzerichus, vtpote barbarus, morum incòstantia et mobilitate præditus, fidē huic minimè seruat, sed vrbe incensa, rebusque omnibus direptis. Eudoxia denique cum binis filiabus capta, reuertitur: inque Libyam se recipit, & Eudoxiam maiorem natu filiam, filio suo Honoricho collocat in matrimonium: Placidiam autem natu minorem vnà cum Eudoxia matre postea famulatu plane regio comitatam, quòd Martiani animum (nam & incendium Romæ, & imperatoris Valentiniani filix tam contumeliosè tractatæ ei bilem mouerant) pacatum & tranquillum efficeret, mittit. Itaque Placidia iussu Martiani eam despondentis, nubit Olybrio, viro nobili ex ordine Senatorio: qui Roma capta, confugit Constantinopolim. Mortuo Maximo imperium Romanorum obtinet Auitus ad menses octo. Quo peste extincto, Maiorinus proximo anno suscipit imperij gubernacula: Maiorino etiam à Rhecimero Romanorum duce per insidias interempto, Seuerus trienno imperium occupauit.

De mor-

EVAGRII HISTORIAE

De morte Martiani et Leonis imperio, et quod heretici Alexandrini Proterium occidunt, eiusque episcopatum Timotheo Aeluro tradunt. CAP. VIII.

Seuero porro Romanorum adhuc imperium gerente, Martianus, cum septem solum annis regnasset, deposito hoc regno, ad praestabilius domicilium demigravit: exemplari imperandi verè regio omnibus ad intuentum relicto. De cuius morte Alexandrini certiores facti, iracundiam cum maiore furore, & æstu contra Proterium renouarunt. Nam populus, ad iram facilè accendi, leuique arrepta occasione, ad tumultus ciendos inflammari solet, idque Alexandrinus in primis: qui quidem frequenti sua multitudine eaque obscura & abiecta maximè se efferens, temeraria audacia magnos sumit spiritus. Atque ea de re aiunt plebeum quæque modò ipse voluerit principium dare, ciuitatem illam ad popularem ac civilem seditionem posse incendere, & quò velit deducere rapereque: adeò uti eam non pudeat res planè ridiculas & ineptas (sicut de Amasi scribit Herodotus) pleburumque confectari. Ac talis est in eiusmodi quidem rebus populus iste: at in alijs tamen non est talis, qualis contemnendus videatur. Alexandrini ergo, tempore, quo praefidiorum praefectus Dionysius in superiori Aegypto commorabatur, diligenter obseruato, Timotheum cognomento Aelurum, qui iam pridem monasticum vitæ genus excoluisset, postea autem esset in numerum presbyterorum Alexandrinorum ascriptus, ad episcopatus gradum capescendum suffragijs deligunt: ac simul atque in magnam ecclesiam, quæ Cæsaris nomine nuncupatur, deduxerant, illum suum declarant episcopum, dum Proterio adhuc suppeditabat vita, sacerdotisque muneribusungebatur. Timothei electioni interfuit Eusebius antistes Peusij, & Petrus ex Iberia ortus, Maiumæ ciuitatis episcopus: quas etiam res, historicus ille qui vitam Petri literis prodidit, commemorat: à quo traditur Proterium non à populo, sed à quodam milite trucidatum. Nam cum Dionysius, sceleribus ibi admissis impulsus, maxima cum celeritate Alexandriam veniret, maturaretque incensam seditionis flammam restinguere, quidam ex Alexandrinis, Timothei suasu, ut

scriptum

scriptum erat ad Leonem, Proterium abeuntem, confu-
gentemque ad baptisterium, visceribus eius gladio trans-
fixis, conficiunt, funeque circumligatum, in loco, qui Te-
trapylon, id est quatuor portæ, dicitur, omnium oculis sub-
ijciunt ad contemplandum: ac cum irrisione & clamore
Proterium occisum prædicant. Postea verò corpus per
totam ciuitatem raptatum, igni cremandum tradunt: atque
more belluarum viscera eius degustare neutiquam exhor-
rescunt: Sicut ex postulatione episcoporum Aegyptum in-
colentium, & totius cleri Alexandrini hæc omnia comple-
dente constat: quæ ad Leonem imperio Romano, vti dixi-
mus, post Martianum potitum, facta fuit, hisque ferè ver-
bis conscripta.

Pio, Christi amantissimo, & victori à Deo declarato,
triumphatori, Augusto Leoni postulatio ab episcopis
omnibus diocæsæos Aegypti vestræ, & à Clericis ma-
ximæ & sanctissimæ vestræ Ecclesiæ Alexandrinæ missa.

Cum sis humanæ vitæ diuina & cælesti gratia, velut do-
no tributus, Auguste imperatorum omnium sanctiss. non desinis
reuera proximè & secundum Deum in dies singulos comuni
reip. vtilitati prouidere. Et postea Timotheus, qui tum pres-
biter fuit, pace populi rectè de fide sentiētis cum apud nos,
tum apud Alexandrinos disturbata, se statim post conciliū
Chalcedoni celebratum cum quatuor aut quinque dunta-
xat episcopis & paucis monachis, tum peruerso Apollina-
rij, tum pernicioso eius ipsius Timothæi errore pariter cum
eo infectis (ob quem omnes id temporis à Proterio, viro di-
uinæ plane memoriæ & concilio episcoporum in Aegy-
pto coacto, dignitate sacerdotali, sicut canon ecclesiæ po-
stulat, abdicati, ab imperatoribus, quibus bilem mouerant,
in exilium eiectione fuerunt) ab ecclesia catholica & fide se
separauit seiunxitque. Ac paulo post. Idem Timotheus tem-
pore, quo Martianus, sanctissimæ memoriæ imperator ex
hac luce ad deum migravit, diligenter obseruato, maledicis
verbis, utpote nullis subiectus legibus, eum impudens lacerare
non dubitauit: sancto etiam & generali concilio Chal-
cedoni habito quasi perfrita fronte anathema denun-
ciare, pertrahere ad se populi venalis & seditiosi turbam,
contra

contra diuinos canones, ordinem ecclesiasticum, temp. et
 leges dimicare, se intrudere in sanctā Dei ecclesiam pasto-
 rum tum & doctorem habentem, sanctiss. nostrum patrem,
 & archiepiscopum Proterium, consuetas celebrantem sy-
 naxes, & praesces nostri omnium seruatori Christo pro san-
 cto vestro imperio, & pro palatio vestro Christi amantissi-
 mo offerentem. Et paulò infra. Vno die praeterlapso, Pro-
 terio sanctissimo episcopatus munere, vt moris est, perfun-
 gente, Timotheus assumptis sibi duobus episcopis digni-
 tate episcopali abdicatis, & clericis itidem exilio, vt dix-
 imus, multatis, à duobus illorum creatur episcopus, nul-
 lo omnino episcoporum Orthodoxorum ex diocesi Aegy-
 ptiaca, sicut in creando episcopo Alexandrino fieri solet,
 presente: & ita cathedram archiepiscopatus, sicut ipse puta-
 bat, obtinet, stupro planè contra ecclesiam habentem suum
 proprium sponsum, qui diuina in ea obibat mysteria, se-
 demque suam vt ecclesiae canon flagitat, gubernabat, ad-
 misso. Et quibusdam interpositis, sequuntur ista. Beatus
 ille Proterius nihil aliud facere poterat, quàm dare locum
 iræ, sicut scriptum est, & quò impetum eorum, qui ad necem
 illi inferendam accurrebant, effugeret, ad venerandum se
 recipere baptisterium: quem locum maximè omnium, etiā
 barbari & agrestes homines, qui sacratum eius decus, & gra-
 tiam inde emanantē penitus ignorant, violare extimes-
 cunt. At isti tamen qui propositum ab initio Timotheo cō-
 cilium re ipsa perficere nitēbātur, ne in puris illis & inui-
 latis quasi adytis Proterium seruari passi sunt, neque san-
 ctimoniam loci, neque, tempus (solemnis enim dies festus,
 salutaris Paschatis tum celebrabatur) reuerentes, neque
 reformidantes sacerdotij dignitatem, quæ inter Deum &
 homines mediatrix est, innocentem occidunt, crudeliterque
 cum alijs sex è medio tollunt: atque corporis reliquias vni-
 uersam vndique plenas abducunt secum, trahunt per vni-
 uersam ferè urbem, ludibrio miserandum in modum expo-
 nunt, atrociter verberibus lacerant corpus illud, quod ver-
 bera minimè sentiebat, discindunt membratim, & ne à vi-
 sceribus, more ferarum, degustandis illius, quem nuper me-
 diatorem inter deum & homines existimabant, se conti-
 nuerunt. Postremò quod reliquum erat corporis, igni tra-
 dunt

Rom. 12.

dunt absumédum: & cineres illius in ventum spargunt dis-
sipantque, adeo vt effèratam bestiarum immanitatem lon-
ge superare viderentur. Atque istorum omniũ malorũ au-
thor & architectus fuit Timotheus. Zacharias aut, qui res
easde narrat, literis nimirũ Thimothei ad Leonem missis
persuasus, tradit plura præterea gesta esse, idque culpa Pro-
terij, qui maximas turbas, vt ait ille, in Alexandriam inuex-
erat: facinoræque ea non à populo, sed à quibusdam militi-
bus designata: eoq; missum Stelã ab imperatore Leone, pe-
nas illis inflicturum.

De circularibus Leonis literis

Caput IX.

Leo imperator cum ab episcopis remp. Romanam in-
colentibus, tum ab alijs pijs viris ob monasticũ vitæ
genus plurimum cõmendatis, de concilio Chalcedo-
nensi, & Thimothei cognomento Aeluri creatione inter-
rogasset, literas generatim ad omnes scripsit: misitque vnã
exemplaria supplicum libellorũ tum à Proterij, tum à Thi-
mothei fautoribus sibi oblatorum.

Literæ autem Leonis quaqua versum ad oēs missæ sunt
his verbis cõpositæ. Exemplar literarum diuinarum
sanctissimi imperatoris Leonis, Anatolio episcopo
Cõstantinopolitano, & oĩbus alijs per totum orbẽ ter-
rarũ metropolitanis, episcopisq; reliquis missarum.

*Imperator Caesar Leo, Pius, Victor, Triũphator, Ma-
ximus, semper Augustus, Anatolio episcopo, S.*

FVit meæ pietati in optatis, vt tum oēs sanctissimæ or-
thodoxæque ecclesiæ, tum præterea ciuitates reip. Ro-
manæ subiectæ summa tranquillitate frueretur, nihilq;
accideret, quod quietũ earum statum perturbaret. Quæ aut
turbæ nuper Alexandriæ contigerint, tuæ sanctitati mini-
mè iam obscurum arbitramur. Verũ quò accuratius oĩa in-
telligas, & quæ causæ tanti tumultus, tantæque perturbati-
onis extiterint, verè cognoscas, exemplaria supplicum
libellorum, quos sanctissimi episcopi & Clerici à præ-
dicta vrbe, & diocesi Aegyptiaca Constantinopolim
Hh vrbem

111
 urbem imperij primariam, aduentantes, contra Thimotheum ad meam pietatem attulerunt, quin etiam exemplaria, supplicum libellorum, quos quidam etiam Alexandria à Thimotheo ad Castra nostra accedentes, nostrae clementiae tradiderunt, ad tuam pietatem misimus: ad eum planè finem, uti quid factum sit à Thimotheo, quem ut populus Alexandrinus, & primarij viri, & ciues, & nauclerij sibi poposcerunt episcopum: de què alijs rebus in ipso supplicum libellorum corpore comprehensis, & praeterea de Chalcedonensi concilio, cui minime assentiuntur quidam, sicut libelli supplices infra positae declarant, tua sanctitas perspicuè intelligere possit.

Proinde tua pietas faciat, ut omnes orthodoxi & sancti episcopi, qui in hac urbe primaria in praesentia commorantur, quin etiam omnes sanctissimi clerici confestim apud se conveniant, & omnibus rebus (quippe Alexandria, quae uti in statu tranquillo & pacato locetur, nobis maximè curae est, iam est vehementer turbata) diligenter tractatis disquisitisque, quid de eo, de quo supra diximus, Thimotheo, quid etiam de concilio Chalcedonensi, omni humano timore, gratia, & odio penitus deposito, soloque Dei omnipotentis timore ante oculos statuto (nostis enim vos de hac re sanctae eius & syncerae diuinitati rationem reddituros) quid inquam, vobis videatur, planè significetis, quo nos de omnibus per vestras literas certiores facti, edictum, quod apposite illis conveniat promulgare possimus. Ista quidem sunt literae scriptae ad Anatolium. Non dissimiles ab eodem imperatore scriptae fuerunt, cum ad alios episcopos, tum ad viros illustres, qui per id temporis, ut supra demonstratum est, vitam inopem, & rebus omnibus ad victum necessarijs destitutam egerunt: ex quorum numero Symeones (de quo superior nostra mentionem fecit historia) fuit: qui quidem primus omnium cepit in columna habitare, illudque domicilij genus inuenit. His annuntiantur Baradatus & Iacobus Syrii.

De quibus rebus episcopi & Symeones qui columnam incolebat rescripserunt. CAP. X.

Primum

Primum igitur Leo episcopus antiquæ Romæ pro defensione concilij Chalcedonensis scripsit, creationem que Timothei, utpote contra ecclesiæ leges factam improbauit: quam Leonis epistolam imperator per Silenciarium eius mandata exequentem Timotheo Alexandriae antistiti mittit: cui rescripsit Timotheus, & cum concilium Chalcedonense, tum Leonis epistolam coarguit. Harum epistolarum exemplaria extant in literis Leonis imperatoris generatim ad omnes scriptis: & à me quidem omittuntur, ne nimis multa eius generis scripta in hoc opere intexere videar. Porro alij iidem episcopi Chalcedonensis concilij firme adhæserunt decretis, & creationem Timothei consentientibus suffragijs condemnauerunt. Ac solus Amphilocheus episcopus Sidæ epistolam scripsit ad imperatorem, in qua ut contra Timothei creationem grauius vociferatur, sic conciliū Chalcedonense improbat: Quæ res sunt etiam à Zacharia Rhetore literis mandata, ipsaq; epistola Amphilochei in eius libro posita. Symeones item vir sanctæ memoriæ, binas de eisdem rebus scripsit epistolas, alteram ad Leonem imperatorem, ad Basilium Antiochiæ alteram: quarum eam, quæ est scripta ad Basilium, utpote breuè, in hac mea ponam historia: cuius hæc est sententia.

*Vide
cuss. in
vita
nastæ.*

Domino meo religiosissimo, sanctissimo, deoq; charissimo Basilio archiepiscopo, Symeones humilis peccator in domino S.

Am oportune dicere possumus: Benedictus deus, qui non auertit precem nostram, & misericordiam suam à nobis peccatoribus. Cum literas vestre amplitudinis accepissem, admiratus sum tum singulare studium & pietatem imperatoris nostri sanctissimi, quam non modo erga sanctos patres, verum etiam erga fidem ab illis confirmatam demonstrauit, declarauit que. Verum hoc non ex nobis donum, ut sanctus loquitur apostolus, sed ex Deo, qui per preces vestras hanc propensam illi largitus est voluntatem. Postea adiungit ista.

Quapropter ego abiectus & vilis velut aborris monachorum, imperatori significauit, tum quid ipse de fide sexcentorum illorum & triginta sanctorum patrum Chalcedoni in unum coactorum senserim, tum me

Hh. 4 illi

illi adhærescere, & ab eadē utpote sancti spiritus afflatu de,
monstrata confirmatum affirmavi. Nam si servator adest in,
medio duorū aut trium in nomine eius congregatorū, qui,
fieri potest, ut tā multorum tamque sanctorum patrum nō,
interfit concilio, cum spiritus sanctus fuerit cum illis ab,
initio? Et postea. Quamobrem confortare, & esto ro-
bustus in veræ pietatis defensione, non aliter atque Iesus,
filius Naue Servus domini in populo Israelitico guber-
nandō tuendōque. Vniuerso clero tuę sanctitati obsequē-
ti, & populo benedicto ac fideli à me, quæso, salutem di-
cito.

*De Timothei Aeluri exilio, & Timothei Salofa-
cioli creatione, & de Gennadio & Acacio Con-
stantinopolitanis episcopis. Cap. XI.*

Post ista Timotheus Aelurus addicitur exilio, iube-
turque Gangrænæ domicilium rerum suarum colloca-
re. Itaque Alexandrini alterum Timotheum Proterij
successorem designant: quem alij Basilicum, Salofaciolum
alij vocarunt. Mortuo Anatolio, sedem episcopatus Collā
tinopolis vrbs primariæ capessit Gennadius: cui Acacius,
qui in eadē vrbe orphanorū collegio præfuerat, successit.

*De terramotu qui accidit Antiochiæ, trecentos et
quadraginta septem annos post illum qui fuerat,
regnante Traiano. Cap. XII.*

Secundo anno imperi Leonis ingens terræ motus &
sconquassatio Antiochiæ accidit: ante cuius initium
quidam è populo eiusdem vrbs fati, supra modū infā-
nire, & omnē belluinā feritatem longe superare visi sunt,
quasi proemium eiusmodi cladibus præbituri. Annus autē
sextus & quingentesimus post nomen illi vrbi impositum
gravisimus terræ motus accidit, quippe decimoquarto die
mensis Gorpixi, quem Romani Septembrem vocant, circi-
ter horam quartam noctis, trecentum quadraginta septem
annis decursis ab eo terramotu qui sub Traiano fuit.

Ille enim terramotu anno centesimo quinquagesimo
nono

nono post ciuitatem liberam & sui iuris factam contigit: hic autem regnante Leone, sicut à scriptoribus qui eum accuratè persecuti sunt, commemoratur, accidit, sexto & quinquagesimo anno. Qui quidem omnes fere ædes vrbs nouæ disturbauit, quæ vrbs à multis hominibus incolabatur, nullaque eius pars deserta fuit aut neglecta, sed tota imperatorum magnificentia aliorum alios in ea resuperare contendentium exquisitè elaborata extructaque. Quinetiam prima & secunda palatij domus deiecta, alijs stantibus vnà cum adiuncto balneo, qui cum ante nullo fuisset vsui, iam tum in ea calamitate necessàriò propter Clades, quæ reliquis balneis obtigerunt, ciuitati abluenda inseruiuit. Euersæ etiam porticus ante palatium: & locus, qui Tetraphylon dicebatur: & turres Circi propè ianuas, & quasdam etiã porticus ex illis egredientes: aliquam item partem balneorum Traiani, Seueri, & Adriani concussit diruitque: aliquam quoque viciniam, quæ Ostracina dicitur, vnà cum porticibus, & Nymphæum (sic enim nominatur) prostrauit: quorum singula accuratè à Ioanne thetore narrantur. Ait porrò tum ciuitati de tributis mille auri talenta, ab imperatore esse condonata, tum ciuibus etiam vectigalia, qui ea clade afflicti erant, tum denique ab eodem curam de publicis ædificijs reficiendis susceptam.

De incendio quod exitit Constantinopoli.

Caput. XIII.

CLades præterea huic non dissimilis, imò verò multò acerbior Constantinopoli accidit: quæ in parte vrbs mare tangente, quam Viam Bouis nuncupant, primum incepit. Fertur dæmonem quendam maleficum & conscleratum mulieris gerentem similitudinem, siue mulierem egentem, quæ victum manibus quæritabat (vtrūq; namque dicitur) circiter tempus, quo lucernæ accendi solent, lucernam in forum detulisse, quasi aliquid salsamenti empturâ: depositaq; ibi lucerna se inde subduxisse. Flammâ lucernæ stupam occupasse, maximum excitasse incendium, ædificiumque in foro positum dicto citius combustisse:

Hh 3 atque

atque ædificia alia in proximo sita, non modo quæ facile incendi poterant, verum etiam quæ erant ex lapidibus constructa, depascente, facile absumpsisse: quod quidem incendium durasse ad quatrimum, nullisque viribus comprimi potuisse: per urbem mediam totam pererrans, à septentrionali regione ad australem vsque omnes domus ad quinque stadia in longum, in latum autem ad quatuordecim stadia penitus vastasse, nullum quæ ædificium vel publicum, vel priuatum, nullas columnas, nullos denique fornices ex lapidibus structos, toto illo spatio, quo grassabatur, omnino reliquisse, sed omnem duram concremassè materiam, perinde ac si fuisset res perfacilis ad incendendum. Hanc cladem in Boreali urbis regione, in qua nauale est, à Via Bouis (hoc enim nomine est) vsque ad vetus templum Apollinis oberrasse: in australi autem à portu Iuliani ad ædificia ecclesiæ, quæ concordie nomine nuncupatur, non multum distantia grassatâ. In media ciuitate, à foro Constantini ad Tauri forum vsque, miserabile spectaculum, & cum primis horrendum ante omnium oculos posuisse. Nam quæcunque urbis loca in sublimè cum summa pulchritudine erecta fuissent, aut quæ ad magnificentiam & singularem præstantiam affabre elaborata, aut ad publicos, priuatosue vsus extructa, acervatim velut in montes collesque inuios & abruptos aggerata fuisset, atque confertos omni materię genere, sic priorem deformasse effigiem, vt ne ab eorû habitatoribus internosci poterat, qui locus hic vel ille antè fuisset, vel vbi situs.

De variis variarum regionum calamitatibus.

Caput XIII.

Eisdem temporibus, bello Schythico, quod cõtra Romanos versus Orientem incolas susceptum fuit, ex ardescente, Thracia, Hellespontus, & Ionia terremoto admodum concussæ sunt: concussæ etiã eodem Cyclades insulæ: concussæ item Cnidus & Coos insulæ, vsque adeo, vt multa in illis deturbarentur ædificia. Porro autem Priscus memorat tam ingentem pluuiam Constantinopoli, & in Bithynia extitisse, vt ad tres aut quatuor dies, aquæ instar fluuiorum de cælo præcipitarent, & montes illarum violen

tia in

tia in planitiē deprimerentur: quinetiam sic obruerētur pa-
gi, vt in exitij discrimē venirent: inque Boana Lactu, qui
non longe abest Nicomedia, ob crebram sordidæ cuiusq;
generis materiam in eum congestam, nonnullæ fierent in-
sulæ. Verùm ista euenēre postea.

De Zenonis & Ariadnæ nuptiis. Cap. XV.

Imperator Leo Zenoni Ariadnam despondet filiam, eū
sibi generū asciscit: qui ab incunabulis Aricmesus qui-
dem vocatus fuerat, at post nuptias nomen à quodam vi-
ro ab Isauris oriundo, sic appellato, qui ad magnum decus
& splendorem peruenisset, obtinet. Vnde verò iste Ze-
no ad tantam dignitatē ascenderit, & quam ob causam om-
nibus à Leone sit prælatas, ab Eustathio Syrio commemo-
ratum est.

*De imperatore Romano Anthemio, & qui post il-
lum imperauerint. Cap. XVI.*

Anthemius porrò rogatu Legatorum à Romanis ad
Occidentem habitantibus Cōstantinopolim ad Le-
onē missorum, imperator ad Romā gubernandā mit-
titur: cui Martianus, qui dudū rexerat imperiū, filiā despō-
derat. Basiliscus præterea, frater Berinæ coniugis Leonis,
cum exercitu ex militibus lectissimis collecto dux contra
Genzerichum mittitur: quæ res sunt à Prisco rhetore accu-
ratissimè conscriptæ: neque hæc solum, verū etiam quo mo-
do Leo Asparem, qui imperiū ei tradiderat, per dolū, qua-
si mercedem honoris, ad quem ipsum extulerat, ei redditu-
rus, è medio sustulit: quinetiam filios eius Ardaburiū, quē
antea Cæsare creauerat, & Patriciū, quo Asparis patris eo-
rum insolentiā & inscitiā ludificaret, itidē trucidauit. Post
occisum Anthemiū, qui quinquennio Romanū imperiū
administauerat, Olymbrius à Rhecimere imperator renū-
tiatur: quo extincto, imperator creatur Glycerius: quem
Nepos post quintū imperij sui annū exturbat, ipseq; poti-
us imperio: episcopū aut Romanū Glyceriū apud Salonas vr-
bē Dalmatię designat. Istū nepotē regno eiicit Orestes: post
Orestē, fili⁹ eius Romulus, cognomine Augustul⁹, q postre-
mus Romę impator fuit 1300. annos post regnū Romuli,

Hh 4 imperium

EVAGRII HISTORIAE

imperium occupavit. Quo mortuo, summam rerū Romanarū administrat Odoacer, qui imperatoris nomine repudiato, se regem appellari voluit.

De morte Leonis & parvi Leonis imperio, & Zenonis rursus patris eius. Cap. XVII.

Per idem tempus Leo imperator, cum decem & septem annos regnasset, Constantinopoli deponit imperiū, Leonemq; Ariadnae filia suae, & Zenonis filium, iam admodum tenerum aetate, in imperij gradu locat. Post quem Zeno pater purpuram induit ut Leonis gener: subsidio Berinae coniugis Leonis, mortuoq; puero paulo post, Zeno solus imperij obtinet gubernacula. Quae autem res fuerint vel ab eo, vel contra eum gestae, quaeque eius temporibus acciderint, proximus liber, deo iuvante, perspicue docebit.

Compendium rerum in Chalcedonensi concilio gestarum, in huius secundi libri fine collocatum Caput XVIII.

Epitome eorum, quae acta sunt & decisa in concilio Chalcedonensi.

Pascasianus, & Lucentius, episcopi, & Bonifacius presbyter, in hoc concilio, Leonis antiquae Romae Pontificis fuerunt vicarij, Anatolius item antistes Constantinopolis, Dioscorus Alexandriae episcopus, Maximus episcopus Antiochia, & Iuuenalis Hierosolymorum, & horum omnium sacerdotes, eidem concilio interfuerunt. Quorum numero adiuncti erant senatores primarij: quibus dixerunt vicarij Leonis, Dioscorum non debere cum illis in concilio confidere. Istud enim suum episcopum Leonem mandasse: quod quidem si minime obseruaret, se ab Ecclesia decessuros. Ac cum senatores rogarent, quae nam crimina objicerentur Dioscoro, responderunt illum, qui personam iudicis praeter aequum & bonum susceperat absque Romani Pontificis praesentis permisso, debere pro iudicio, quod ipse de alijs dederat, iudicium subire. Quae cum dixissent, & Dioscorus de sententia

'entia senatus in medio confessu statueretur, petebat Eu-
 'sebius, vt supplex libellus quē ad imperatores miserat, co-
 'ram iā perlegeretur, hæc q; verba adiecit. Mihi certe à Dio
 'scoro facta est iniuria, fidei etiā facta iniuria: Flavianus epi-
 'scopus ab eo interfectus, vnaque mecū iniquè sacerdotio
 'abdicatus. Iubete meū supplicē libellū legi. Quæ cū dixit
 'set, supplex libellus lectus fuit, q est hæc verba cōplexus.

'Supplex libellus imperatoribus nostris Christum ve-
 'rè colentibus, religiosissimis, & sanctissimis, Fl. Valen-
 'tiniano, & Martiano semper Augustis, ab Eusebio humil-
 'limo episcopo Dorylæensi, qui pro se, pro orthodoxa fi-
 'de, pro Flauiano denique sanctissimo episcopo Con-
 'stantinopolitano verba fecit, oblatus.

'Est quidem vestræ amplitudini propositum, vt cunctis, qui
 'vestro parent imperio, sedulo prouideatis, & cum cæteris
 'omnibus iniuria affectis, tum maxime sacerdotibus beni-
 'gnè opitulemini. In hoc enim diuinum numen, à quo
 'mortalium imperium & dominatus vobis tributus est,
 'verè colitur. Quare quoniam & fides Christiana, &
 'nos etiam, incommoda multa grauiaque contra æquita-
 'tis regulam à Dioscoro reuerendiss. episcopo Alexan-
 'driæ, vrbs primariæ, accepimus, ad vestrâ benignitatē sup-
 'plices accedimus, vt quod æquum est à vobis impetremus.
 'Causa autem querelæ eiusmodi est. In concilio nuper E-
 'phesi vrbs primariæ habito (quod vtinam nunquam fuis-
 'set habitum, ne orbem terrarum tantis malis, ac turbis op-
 'pleuisset) ille bonus vir Dioscorus, qui iuris & æqui nor-
 'mam pro nihilo putauit, qui timorem Dei contempsit, qui
 'eandem tenuit cum Eutyche homine pleno inanitatis, atq;
 'adeo hæretico opinionem ac sententiam, qui quisnam esset
 'aliquandiu multos celauit, postea tamen seipsum prodidit
 'cum ex criminatione, quam ego Eutychi intulisset, & ex
 'sententia, quam Flavianus sanctæ ac piæ memoriæ episco-
 'pus contra eum pronuntiaffet, occasionem arripuisset, mul-
 'titudine populorum seditiosorum coacta, & potentia sibi
 'pecuniæ subsidio acquisita, piam orthodoxorum religio-
 'nem, quoad eius fieri poterat, labefactare, & peruersam Eu-
 'tychis monachi doctrinam, quæ ab ipsis apostolorum tem-
 'poribus hactenus, à sanctis patribus condemnata fuerit, sta-
 'bilire

bilire laboravit. Itaque cum facinora, quæ tam confiden-
 ter tum contra Christianam fidem, tum contra nos admi-
 serit non exigui momenti sint, supplices accidimus ad
 genua vestræ Celsitudinis, obsecramusque ut iubeatur
 reuerendis. episcopum Dioscorum ad crimina ei à nobis
 obiecta respondere, nimirum commentaria rerum ab eo
 contra nos gestarum in sancto concilio perlegantur, qui-
 bus certè ostendere poterimus eum & ab orthodoxa fide
 alienum esse, & hæresim propugnare impietatis ple-
 nam, & iniquè nos abdicasse, & grauibus nos affecisse in-
 commodis: atque oramus præterea, ut diuina, & hono-
 rifica vestra mandata mittere dignemini sancto & gene-
 rali diuinissimorum Episcoporum concilio: quò &
 quid nos, & quid prædictus Dioscorus egerit, audiri, &
 omnia, quæ in concilio gerentur, vestræ pietati significa-
 ri possint: uti immortalis nostro capiti Christo placeamus.
 Cuius rei facti compotes, imperatores sanctissimi, assiduas pre-
 ces pro prospero vestri imperij statu perpetuando Deo
 offerre non desistemus. Quæ autem in secundo concilio
 Ephesino ab episcopis acta erant, rogatu tum Dio-
 scori, tum Eusebii publice ac palam legebantur: ex quibus
 constabat epistolam Leonis minime lectam fuisse, idque
 cum verba de eadem semel atque iterum facta fuissent.
 Vnde Dioscorus causam rogatus, respondit se semel atque
 iterum egisse cum episcopis, ut illud fieret: postulauitque
 Iuuenalis Hierosolymorum episcopus, & Thalassius
 Cæsareæ Cappadociæ episcopus, ut res istæ aperte de-
 clararentur (hos namque vna cum Dioscoro authori-
 tatem in concilio Chalcedonensi sibi assumpsisse con-
 stat) atque Iuuenalis dixit, affirmavitque Dioscorum qui-
 dem per literas imperatoris de legenda Leonis episto-
 la admonitum, postea tamen mentionem eiusdem episto-
 læ à nemine factam: Thalassius autem dixit se mini-
 me obtitisse, quò minus legeretur, neque tantum ha-
 buisse authoritatis, uti ipse solus decidere posset, ut le-
 geretur. Itaque actis concilij perlectis, & quibusdam
 episcopis nonnullas veteratorias & quasi commentitias
 sententias in illis deprehendentibus, Stephanus Ephe-
 siorum antistes rogatus, quinam eorum, qui tum subscri-
 bebant,

bebant, cū exceptione subscripissent, respondit Iulianum, qui postea Lebidi fuit episcopus, & Crispinum ita subscripsisse: eos tamen qui subscribebant Dioscoro, istud fieri minime permisisse, sed præhendisse subscribentium digitos, adeo ut turpissima ignominia nota affecti viderentur. Proinde Stephanus confitebatur eodem ipso die abdicationi Flauiani fuisse subscriptum. Quippe Acacius Ariarathia episcopus, chartæ, in qua nihil scriptum erat, omnes per vim & necessitatem infinitis fere malis à militibus, qui cū cruentis gladiis districtisque circumstabant, diuexatos, ab subscribendum impulit. Deinde alia rursus accusatione perlecta, Theodorus episcopus Claudionopolis dixit, neminem ista locutum fuisse. Cum autem ita actorum lectio progrediretur, vbi locus quidam occurrebat, qui completebatur, Eutychem & eos, qui asserunt carnem Dei & dominicæ seruatoris nostri Iesu Christi de cælo descēdisse, ita locutos, actorum commentarij ostenderunt, Eusebium respondisse, Eutychem dixisse quidem de cælo, sed non adiecisse, vnde sumpserat. Diogenem autem episcopum Cyzici tum vrgeri: Dic ergo vnde? eos vero vterius querere non fuisse permisos. Tum ipsa acta in medium proferunt. Deinde Basilius episcopus Seleucie Isaurie dixit: adoro vnum dominum nostrum Iesum Christum filium Dei, solū Deum verbum, qui post incarnationem, & copulationem diuinitatis & humanitatis, in duabus naturis consistere intelligitur. Contra ista cœperunt Aegyptij ita vociferari: nemo eum, qui partiri nequit, in partes diuidat: vnum filium oportet, non duos dicere filios. Tum episcopi Orientis clamare: anathema sit Christum partienti, anathema eum diuidenti. Eadem etiam acta referunt Euthicem interrogatum vtrum duas in Christo esse naturas assereret, respondisse se scire Christum ante coniunctionem diuinitatis cum humanitate ex duabus constituisse naturis, at post copulationem, vnā in eo esse? Basilium tum dixisse: quod si non dicat post coniunctionem naturarum, duas esse naturas, quæ nec separari, nec confundi possint, confusionem inducere & commixtionem: sin autem adijciat diuinitatem incarnatam esse, & humanitatem induisse, & incarnationem eo modo, quo Cyrillus intelligat, eadem eum dicere

dicere

dicere, quæ ipsi. Nam aliud diuinitatem esse, quæ ex patre fuit, humanitatem autem aliud, quæ ex matre. Qui cum essent interrogati, quam obrem abdicationi Flauiani subscripsissent, actorum commentarij declarant episcopos Orientis sic clamasse. Omnes peccauimus, oēs igitur veniam petimus. Deinde cum ulterius in actis legendis procederetur, constabat episcopos rogatos fuisse, cur Eusebium in congressum & colloquium cum illis venire cupientem non permisissent: ad quæ Dioscorus respondet, Elpidium literas admonitorias attulisse illis, confirmasseque imperatorem Theodosium dedisse in mandatis, ut in concilium minime intromitteretur. Idem quoque Iuuenalem respondisse docent ipsa acta. Thalassius autem dixit ea nihil habere autoritatis, quæ à principibus condemnationem habuissent: neque fidei propositæ hanc defensionem esse. Vnde Dioscorum quæ fiebant reprehendisse acta indicat, his fere verbis: & dixisse, quales iam seruantur canones? Cum Theodoritus in conuentum venisset tum fertur senatum dixisse, quod pro accusatore ingressus est: respondisse Dioscorum eum episcopi loco confidere. Tum senatum dixisse, cum Eusebium, tum Theodoritum locum accusatorum obtinere, non aliter quam Dioscorum ipsum locum tenere rei. Omnibus igitur actis secundi Concilij Ephesini perlectis, sententia quoque contra Flavianum & Eusebium pronunciata, usque ad verbum quoddam, quo prolato, Hilarius episcopus loqui cœpit, episcopi Orientis, & qui cum illis erant, clamabant: anathema Dioscoro. Eodem momento Christus abdicauit Dioscorum: Flavianus à Dioscoro abdicatus est. Sancte domine, tu in illum animaduerte: tuque imperator orthodoxe, illum uiscere. Viuat Leo multos annos: multos annos uiuat patriarcha: Postremò lectis illis literis, quæ ostendebat, omnes episcopos ibi in vnum collectos abdicacioni Flauiani, & Eusebij consensisse, illustrissimi magistratus ista, quæ sequuntur, totidem verbis locuti sunt.

Postridie cum concilium exquisitius habitum esset, de orthodoxa & catholica fide multo accuratius quaesitum videmus. Ac quoniam Flavianus, piæ memoriæ episcopus, & Eusebius reuerendiss. Dorylæi episcopus ex concilij actorum

rum decretorumque inquisitione, & ex verbis eorum, qui
 tum concilio præsiderunt (dixerant enim se errore lapsos
 fuisse, iniusteque Flavianum & Eusebium abdicasse) decla-
 rati sunt minimè in fide hallucinati, & propterea iniquè ab-
 dicati, æquum nobis sanè videtur, idque Deo nostram ap-
 probante sententiam, ut Dioscorus (modò ita placuerit di-
 uinissimo & sanctiss. domino nostro imperatori) reueren-
 diss. Alexandria episcopus, Iuuenalis reuerèdiss. episcopus
 Hierosolymorum. Thalassius reuerendiss. Cæsareæ Cap-
 padociæ episcopus, Eusebius reuerendiss. episcopus Arme-
 niæ, Eustathius reuerendiss. episcopus Seleuciæ Isauriæ (pe-
 nes quos tum potestas erat, concilioq; illi præsidebant) sa-
 cri concilij sententia ac iudicio eodem pœnæ genere sicut
 canones ecclesiæ postulant multati, dignitate episcopali
 abdicentur: omniaque ex sententia imperatorum diuiniss.
 decernantur. Quibus verbis recitatis, clamare Orientis epi-
 scopi: iustum est istud quidem iudicium: deinde vociferari
 episcopi Illyrici, omnes errauimus: omnes veniam po-
 stulamus. Ac cum episcopi orientis rursus clamassent, iusta
 est ista sententia? homicidam abdicauit Christus, martyres
 vltus est Christus, senatores iusserunt, ut singuli episcoporum
 ibi coactorum, separatim suam ipsorum fidem exponerent:
 ut qui pro certò cognosceret imperatorè diuinissimum se-
 cundum formulam illam fidei à trecentis decem & octo pa-
 tribus Nicææ, & à centum quinquaginta Constantinopo-
 li coactis edita, & secundum epistolas sanctorum patrum, Gre-
 gorij, Basilij, Hilarij, Athanasij, Ambrosij, & secundum epi-
 stolas Cyrilli in primo Concilio Ephesino palam recita-
 tas credere. Etenim Leonem reuerendiss. antiquæ Romæ
 episcopum Eutychem propterea abdicasse. Isto igitur con-
 uentu ad hunc modum dimisso, cum episcopi sanctiss. ad
 alium conuentum agendum in vnum cogeretur, Eusebius
 Dorylæi episcopus libellos pro se ac Flauiano illis obtu-
 lit: quibus Dioscorum, utpote eundem cum Eutyche te-
 nentem errorem, & quod ipsos sacerdotio abdicauerat,
 accusauit: addidit præterea, quod Dioscorus voces quas-
 dam in concilio tum congregato minime prolatas in com-
 mentarijs inseruerat, quod Chartas, in quibus nihil inerat
 scripti subdole parauerat, quibus ipsi subscriberent, postu-
 lauitq;

Iavitque ut omnia acta secundi concilij Ephesini sententia episcoporum iam coactorum abrogarentur, ipsique restituerentur ad sacerdotium, sceleratumque illud Eutychis dogma anathemate damnaretur: petebat porro ut post actorum lectionem aduersarius in concilio compareret. Quod cum ut fieret, concessum esset, Aetius Primicerius notarius dixit, se ad Dioscorum venisse, sicut etiam ad alios: respondisseque Dioscorum non sibi à custodibus suis permissam potestatem ad concilium accedendi. Verebatur etiam Dioscorum ante concilium coactum quæstum fuisse: quo minimè inuento, dixisse Anatolum episcopum, eum debere accersi, & ad concilium venire. Quare confecta, qui ad eum missi erant reuersi dixerunt dixisse Dioscorum: teneor equidem à custodibus: quod si faciunt mihi copiam veniendi, dicant. Ac cum illi, qui missi erant, dixissent se ad eum, non ad Magistrianos missos, cum ferunt sic dixisse: paratus sum ad sanctum & generale concilium venire, sed impediior. Quibus adiunxit Himerius, quod ipsis redeuntibus à Dioscoro obuiam factus est Boetius, Magistro diuinorum officiorum, & cum eo rursus episcopi ibant ad Dioscorum, & quòd quædam de colloquio habito cum Dioscoro schedis notata habebant: quæ cum essent perfecta, declarabant Dioscorum ista his ferè verbis dixisse. Cum hanc rem mecum ipse consydero, competioque perquam utilem mihi esse, ista respondeo, quoniam præsides illustrissimi, qui in isto concilio sedent, multa post crebra singulorum colloquia decreuerunt, ipseque ad secundum iam vocor concilium, quò ea, quæ ante dicta fuerint, retractentur, quæso ab illis, ut præsides, excellentissimi sacerque senatus, qui primo interfuerunt Concilio, etiam huic intersint, ut eadem res denuo accurate disquirantur. Cui, Acta referunt, Acacium respondisse ad hunc modum. Non iussit sanctum & eximium concilium, ut tua sanctitas ideò accedat, uti ea, quæ coram illustrissimis præsidibus, & coram sacro senatu acta fuerunt, retractentur, sed nos misit, eo plane animo, uti tu ad Concilium venias, & ne tua sanctitas absit ab illis. Cui, Dioscorum dixisse, ostendunt Actorum commentarij: significastis mihi Eusebium iam libellos concilio obtulisse: vos

se: vos obtestor denuo, vt coram præsidibus & senatu mea
 causa penitus expendatur cognoscaturque. Postea alijs
 quibusdam eius generis interpositis, mittebantur denuo
 quidam ad Dioscorum hortandum, vti rebus in concilio
 gerendis interesset. Quo facto, qui missi erant, redeuntes
 dixerunt, se eius verba in schedis notasse: quæ significa-
 bant dixisse eum. Iam pridem significauî vestræ san-
 ctitati, me morbo teneri: Idcirco peto, vt illustrissimi præ-
 sides, & sacer senatus rerum disquirendarum dijudicatio-
 ni adsint. Ac quoniam morbus ingrauescit, eam ob cau-
 sam aduentum differo. Tum Cecropium, Actorum com-
 mentarij memorant, dixisse Dioscoro: Antea nulla abs-
 te de morbo facta est mentio, debueras igitur canonibus
 ecclesiæ fecisse satis. Huic autem respondisse Dio-
 scorum: Semel dixi, præsides debere interesse con-
 cilio. Deinde Ruffinum Episcopum Samosatenum di-
 xisse Dioscoro, ea, quæ quærebantur, secundum cano-
 nes ecclesiæ quæri: & propterea eum ad concilium acce-
 dentem posse, quæ vellet, liberè dicere. Persuaso
 igitur Dioscoro, Iuuenalis etiam & Thalassius eo ad-
 uentarunt. Eustathius autem protulit ea, quæ nihil ad
 rem pertinebant. Ad quæ respondisse Dioscorum Acta
 docent: rogasseque imperatorem Christi amatissimum,
 vt præsides, & illi qui cum ipso iudicium in concilio de-
 dissent eò accederent. His rebus, eos qui missi erant
 respondisse, Eusebium eum solum accusare: & propterea
 non necesse esse, vt omnes accederent: dixisse tum
 Dioscorum omnes, qui cum ipso iudicium in concilio
 dederant debere accedere. Nam Eusebium non habere
 priuatam contra ipsum actionem: sed ea, de quibus
 omnes decidissent iudicassentque. Rursus illis, qui
 missi erant, idem vrgentibus, respondisse Dioscorum:
 semel dixi, quæ dixi, & amplius quod dicam non ha-
 beo. Post ista Eusebium Dorelæi episcopum dixisse,
 se contra Dioscorum solum habere actionem, contra al-
 lium præterea neminem: postulasseque vt tertio accersiretur
 Dioscorus: quem interpellantem Aetium, docuisse,
 iam dudum quosdam, qui se clericos esse dicebant, vna
 cum Laicis quibusdam Alexandria ad concilium venisse,
 dedisse

dedisse libellos cōtra Dioscorū, eos stantes pro foribus tē-
 pli, in quo concilium sedebat, clamores edidisse. Ac primū
 Theodorum concilio libellum exhibuisse, qui sanctæ ec-
 clesiæ Alexandrinæ diaconus fuit : deinde Ischyrianum e-
 iusdem ecclesiæ diaconum : tum Athanasium presbyterum
 filium fratris Cyrilli : Sophronium item dedisse libellos,
 quibus Dioscorum tum ob blasphemiam, tum ob res ad
 corporis vsū pertinentes, violentamque pecuniarum di-
 reptionem criminabatur. Porro autem vocatur tertio Dio-
 scorus, vt ad concilium accedat. Qui autem ad hoc nego-
 cium designati erāt, reuersi, significabant concilio Diosco-
 rum dixisse: satis multa docui vestram pietatem, quibus ni-
 hil addere possum. Ac rursus illis, qui ad eam rem missi e-
 rant, vrgentibus, vt veniret, Dioscorus eadem ipsa respon-
 dit. Tum Pascasinus dixit : Dioscorus iam tertio vocatus
 non venit, conscientia stimulo percussus: rogauitque, quid
 meritus esset. Ad quod responderunt episcopi, eum factū
 ecclesiæ canonibus obnoxium. Deinde Proterius, episco-
 pus Smyrnæ: quādo, inquit, sanctus Flauianus ab eo fuit
 interfectus, non prout meruerat, pœnas persoluit. Postre-
 mō Leonis antiquæ Romæ Archiepiscopi Vicarij, ista to-
 tidem verbis in concilio recitarunt. Facinora ea, quæ sunt,
 à Dioscoro dudum Alexandriae vrbis primariæ episcopo,
 contra canonum præscriptionem, & disciplinam ecclesiæ,
 stucam admissa, partim ex illis, quæ in priore cōfessu inquit,
 ta erant, partim ex his, quæ hodie acta sunt, omnibus sunt,
 exploratè perspecta. Iste enim (vt multa alia missa facia-
 mus) Eutychem eiusdem cum ipso opinionis à proprio
 suo episcopo, patre videlicet sanctissimo, et episcopo no-
 stro Flauiano, sicut canon poscebat ecclesiæ, abdicatum,
 sua ipsius autoritate contra ecclesiæ recepit in communio-
 nem: idque ante, quàm concilio illi, quod Ephesi cum epi-
 scopis Santissimis habebat, interfuisset. Quibus episcopi,
 sedes apostolica veniam propterea tribuit, quòd res, quæ
 ibi gesserant, contra voluntatem gessissent: qui ad præsent,
 vsque tempus Leoni, episcopo sanctissimo, & vniuerso san-
 cto & generali concilio morem gerunt: & ob eam causam
 eos, vtpote eidem fidei consentientes, in suam recepit com-
 munionem. At iste Dioscorus de illis rebus, de quibus ge-
 reret,

mere, lugere, seque humi abijcere debuerat, etiam adhuc
 gloriari non desinit. Accedit eodem, quod epistolam beati
 Leonis, quam scripsit ad Flavianum sanctæ memoriæ epi-
 scopum, legi non permisit, idq; sapius rogatus ab his, qui
 eam attulerant, ut legeretur: ipseque cum iureiurando adie-
 cito se eam legendam curaturum pollicitus esset. Quæ mi-
 nimè perlecta, sanctissimis orbis terrarum ecclesijs & of-
 fensionem fuit, & detrimento. At quanquam talia consciue-
 rat facinora, tamen consilium à nobis initum est, quo mo-
 do tum ei pro impio scelere ab ipso ante admissio, tum reli-
 quis idem pijs episcopis, penes quos minimè par cum eo
 erat potestas iudicandi, aliqua impertiretur misericordia.
 Verum quoniam prior eius impietas, posterioribus scele-
 ribus longe superata est (non enim dubitavit etiam san-
 ctissimum & religiosissimum antiquæ Romæ archiepisco-
 pum communionem interdicere: quinetiam cum libelli ple-
 ni impietatis ab ipso commissæ contra eum essent produ-
 cti, & ille ipse semel, iterum, ac tertio, uti canon ec-
 clesiæ vult, esset ad concilium vocatus, minime obtem-
 peravit, utpote propriæ conscientiæ stimulis pulsus, &
 eos, qui à varijs concilijs iure essent abdicati, contra
 ius recepit ad se, denique varijs ecclesiæ legibus ab eo
 quasi pedibus conculcatis, contra se ipse quodammo-
 do sententiam pronuntiauerat) quoniam, inquam, hæc
 omnia deinceps admisit, idcirco sanctissimus & bea-
 tissimus archiepiscopus magnæ & antiquæ Romæ Leo,
 per vos & præsens Conciliū cum beatissimo & omni laude
 celebrando apostolo Petro, qui est petra, & basis ecclesiæ ca-
 tholicæ, & fidei orthodoxæ fundamentū, spoliavit omni di-
 gnitate episcopali, & omni sacerdotali ministerio prorsus
 abdicavit. Quamobrè hoc sanctū & frequens concilium,
 sententiā, quā ecclesiæ canones postulant, cōtra Dioscorū,
 de quo nostrā superior instituta fuit oratio, pronuntiat.
 Quibus ab Anatolio, Maximo, & reliquis episcopis cō-
 firmatis, illis exceptis, qui à senatu erāt vnā cum Diosco-
 ro abdicati, de his per literas à concilio referebatur ad
 Martianum: & abdicatio per idem concilium missa fuit
 Dioscoro: quæ ita se habet. Scitote tum quod diuinos
 ecclesiæ canones contempseris, tum quod sancto huic &

generali concilio minimè obtemperaueris, tum propter alia multa crimina præterea, quæ commisisse deprehensus es, tum quod tertio vocatus à sancto hoc & celebri concilio, ut illis, quæ sunt tibi obiecta, responderes, non veneris, scito, inquam, te propter ista omnia à sancto & generali concilio, tertio Idus istius mensis Octobris episcopatu abdicatum esse, & ab omni iure ecclesiastico penitus abalienatum. Quibus verbis in commentarios relatis, missisque ad pios sanctissimæ ecclesiæ Alexandriae episcopos, & decreto contra Dioscorum edito, conuentus iste dimissus fuit, eoque modo exitum habuit. Verùm post in vnum rursus congregati, primum responderunt ad rogatum principum de vera rectaque fide doceri cupientium: deinde dixerunt non debere quicquam amplius de causa Eutychis semel ab episcopo Romano conclula definitaque statui: in quam sententiam omnes quasi pedibus iuerunt. Quinetiam cum omnes episcopi se eadem affirmare clamarent, & principes verbis quemque patriarcham hortarentur, ut vna & altera persona cuiusque eorum diocæses in medium prodiret, quo sententia cuiusque perspicue cognosceretur, Florentius episcopus Sardinensis potestatem petijt, ut cum concilio & rebus tēpore deliberatis, ipsi possent ad veritatē accedere: & Cerecopius episcopus Sebastopolis: Fides, inquit, & præclare exposita est à trecentis decem & octo sanctis patribus, & confirmata deinde à sanctis patribus, Athanasio, Cyrillo, Celestino, Hilario, Basilio, & Gregorio, & iam denuo à sanctissimo Leone stabilita. Itaque petimus, ut fidei formula tum trecentorum sanctorum patrum, tum Leonis sanctissimi legatur: qua perlecta, totum concilium clamauit: ista est fides orthodoxorum: sic omnes credimus, sic Papa Leo credit: sic credidit Cyrillus: sic Papa interpretatus est. Ac cum colloquium inter eos fieret, ut formula fidei à centum quinquaginta sanctis patribus Constantinopoli edita legeretur, illa quoque lecta fuit. Postea totum denuo concilium clamauit: hæc fides orthodoxorum: sic omnes credimus. His confectis rebus, Aetius archidiaconus, habeo, inquit, ad manum diui Cyrilli epistolam ad Nestorium: quam omnes episcopi Ephesi congregati, suis
subscri-

subscriptionibus ratam fecerunt: habeo etiã alterã eiusdem
Cyrilli epistolam scriptam ad Ioannem episcopum Anti-
ochiã, eamque confirmatam: quã epistolã vt perlegerẽ-
tur, postulauit. Colloquio igitur de his factò, vtraque
lecta fuit. Prioris autem quandam partem hoc loco posu-
imus, quã se habet ad hunc modum.

*Reuerendiss. Sanctissimòq; collegio nostro Nestorio
Cyrillus S.*

Sunt, vt audio, nonnulli, qui meã existimationi apud
Stuam reuerentiam obrectent, idque non raro: quod
quidem tum faciunt potissimum, cum illustres viros
ac magistratus in vnum frequentes conuenisse animaduer-
tunt: rati fortasse tuas aures eiusmodi rebus audiendis ob-
lectari. Ac paulò infrã. Sanctum & celebre concilium
asserit eum, qui ex Deo patre naturaliter genitus est, filium
esse vnigenitum: Deum verum, ex Deo vero: Lumen de
lumine: per quem pater omnia fecit: descendisse de cæ-
lo, incarnatum esse, hominem factum, passum: resurre-
xisse tertio die, ad cælos ascendisse. His verbis, huic-
que doctrinã nos oportet assentiri, rationeque & men-
te illustrare, quid sibi velit, incarnari, quid verbum Dei
hominem fieri. Non enim dicimus, quod Dei verbi
natura commutata, facta sit caro: neque quod in totum
hominem, qui constat ex animo & corpore, conuersa,
sed illud potius, quod verbum secundum subsistentiam
carnem anima rationis particeps animatam sibi cõiugens,
factus est homo, eo certè modo, qui nec exprimi ver-
bis, nec cogitatione comprehendi potest: & vocatus fi-
lius hominis, non secundum voluntatem solam, aut quod
suã benignitati ita visum erat, neque assumptione dunta-
taxat personã, aut quod diuersã naturã in veram vnitatem
coniunctã erant, sed quod vnus Christus ex duabus con-
stabat naturis, vnusque filius: non quod naturarum dif-
ferentia sublata erat propter vnitatem, sed diuinitas &
humanitas inexplicabili quadam & arcana coniunctionis

concurfione vnum dominum, & Christum, & filium esse, cerunt. Et alijs quibusdam interpositis ista adiungit. Quoniam propter nos, & propter nostram salutem sibi secundum subsistentiam naturam iunxit humanam, & processit ex muliere, idcirco dicitur secundum carnem natus esse. Nam non primum, uti communis natura fert, natus est homo ex sancta virgine, ac deinde verbum Dei in eum ingressum est, sed in vulua cum carne copulatus, dicitur carnalem sustinuisse natiuitatem, utpote qui suae carnis natiuitatem sibi propriam effecerit. Eodem modo dicimus eum passum esse, resurrexisse, non quod deus verbum in sua natura aut plagas, aut confixus clauorum, aut alias afflictationes passus est (diuinum enim numen, quia sit corporis expers, pati non potest) sed quod corpus, quod ipsius proprium factum est, patiebatur, dicitur ille ipse ista pro nobis passus esse. Nam in corpore, quod patiebatur, inerat ille, qui pati non poterat. Sed de hac quidem epistola haec tenent. Alterius epistolae magna pars in primo historiae libro posita est.

Cap. 6. 1.
libri.

Conci. generalis.
ner. fol.
762.

In ea quidem epistola, quam Ioannes episcopus Antiochiae scripsit, Cyrillus vero etiam suo suffragio penitus confirmavit, talis extat sententia. Confitemur sanctam virginem Deiparam esse, propterea, quod ex ea Deus verbum carnem sumpsit & humanitatem, & ex ipsa conceptione sibi templum, quod accepit ab ea, coniunxit. Ac non sumus nec scij homines diuinitus inspiratos voces euangeliorum & epistolarum scriptarum ab apostolis, quae sunt de domino traditae, partim communes asseruisse, velut de vna persona prolatas, partim separatim diuisisse, velut de duabus naturis positas, partim diuinas affirmasse, velut de Christi diuinitate duntaxat loquentes, partim denique humiles & abiectas, velut de humanitate solum conscriptas.

Quibus addit ista. Cum istas vestras pias voces legissemus, vosque ipsos ita sentire comperiremus (vnum dominus, vna fides, vnum baptisma) totius vniuersitatis conservatorem Deum laudibus extulimus, & sumus propterea inter nos animis admodum laetati, quod vestra simul & nostrae ecclesiae partim scripturis diuinitus inspiratis, partim sanctorum patrum traditione impulsae, concordem inter ipsas fidem amplectantur.

His epi-

His epistolis perlectis, qui aderant in concilio, sic clamabant: Omnes ita credimus: ita Leo Papa credit: Anathema ei, qui Christum diuidit, qui eius confundit naturas: ista fides Leonis archiepiscopi: sic credit Leo: Leo, & Anatolius etiam sic credunt. Omnes sic credimus: & Cyrillus ita credit: sempiterna sit memoria Cyrilli, & epistolæ eius similiter. Sic nos sentimus: sic nos & credidimus, & credimus. Leo archiepiscopus sic credit, sic scripsit. Ac cum fieret colloquium inter eos ut Leonis epistola legeretur, lecta fuit, & interpretatio illi adiuncta, quæ in Actis Concilij extat.

Post lectam epistolam, cum episcopi clamassent: hæc fides patrum, hæc fides apostolorum, omnes sic credimus, orthodoxi sic credunt, anathema ei, qui sic non credit, Petrus per Leonem ista pronuntiauit, apostoli sic docuerunt, Leo piè & verè ista docuit, Cyrillus sic docuit, Leo & Cyrillus similiter docuerunt, anathema ei, qui sic non credit, ista vera fides, sic orthodoxi sentiunt, ista fides patrum, ista cur in Concilio Ephesino non legebantur, ista Dioscorus occultauit, cum inquam, episcopi ad hunc modum clamassent, Acta concilij referunt, quòd cum pars epistolæ Leonis, quæ hæc verba complectebatur: Ad persoluendum nostræ naturæ debitum, diuina natura naturæ patibili iuncta fuit, quòd vnus & idem mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus (quæ quidem res ad nostra vulnera curanda admodum accommodata fuit) ex vna natura mori posset, ex altera non posset: cum, inquam, hæc pars lecta esset, & de verborum sensu ac sententia episcopi Illyrici & Palæstini ambigerent, Aetius archidiaconus sanctissimæ ecclesiæ Constantinopolitanæ sententiam Cyrilli in medium protulit: quæ ita se habet.

Quoniam corpus ipsius proprium, gratia Dei, ut ait Apostolus Paulus, pro omnibus gustauit mortem, idcirco ipse dicitur pro nobis mortem passus: non quòd ipse mortem, quantum ad ipsius naturam pertinebat, esset expertus (istud namque vel dicere, vel sentire insania est) sed quòd, uti dixi modò, caro eius gustauit mortem. Ac rursus de sententia epistolæ Leonis, quæ

Conci. ge.
ne. Tom.
1. fo. 64.

Hebr. 2.

ita se habet : Agit vtraque forma alterius communione ,
 quod vtriusque proprium est : verbo quidem illud o-
 perante , quod verbi est , corpore autem ea exequente ,
 quæ sunt corporis : atque illud claret miraculis , hoc ,
 contumelias sustinet : de hac , inquam , sententia cum
 dubitarent Illyrici , & Palæstinæ episcopi , idem Aetius
 sententiam Cyrilli legebat , hæc verba complectentem .
 Quædam voces de domino in sacris literis traditæ , ma-
 ximè diuinæ naturæ conueniunt : aliæ rursus humanæ ,
 aliæ medium locum obtinent , vtpote quæ filium Dei ,
 & Deum & hominem pariter esse declarant . Postea
 cum de alia parte epistolæ Leonis episcopi suprâ po-
 siti ambigerent , quæ sic se habet : tamen in domino Ie-
 su Christo , vna est reuera Dei & hominis persona , ta-
 men aliud est , vnde in vtroque communis est contu-
 melia , aliud , vnde communis est gloria . De nostro e-
 nim illi est minor patre humanitas , de patre illi est æ-
 qualis cum patre diuinitas : Theodoritus , re ponderata ,
 dixit à beato Cyrillo hæc esse ad verbum tradita .
 Cùm homo factus erat , non deposuit , quod proprium
 erat , sed mansit quod erat , & altera natura , in altera
 habitauit , hoc est diuina natura in humana .
 His explicatis , cum illustres principes sciscitarentur ,
 vtrum quisquam esset , qui amplius dubitaret , omnes re-
 sponderunt , se non amplius dubitare . Post Atticus e-
 piscopus Nicopolis dies aliquot omnibus dari postulauit
 ad deliberandum , vt ea , quæ & Deo placerent , & san-
 ctorum patrum doctrinæ consentirent , constanti & sta-
 bili mente decernerentur : postulauit etiam epistolam
 Cyrilli ad Nestorium scriptam : in qua Cyrillushorta-
 tur Nestorium , vt duodecim fidei quasi capitibus con-
 sentiat , quibus omnes consenserunt . Ac cum princi-
 pes de hac re verba inter se fecissent , concessissentque
 illis ad deliberandum dies quinque , vt cum Anatolio
 Constantinopolis antistite conuenirent , omnes assense-
 runt dicentes : nos sic credimus : omnes sic credimus ,
 vt Leo credit , sic credimus : nemo nostrum dubitat :
 nos omnes subscripsimus . Ad quæ rursus dicebantur
 ista : non necesse est vt omnes conueniant , sed quoniam
 consen-

12. ca. 12
 47. fidei.

consentaneum videtur, ut qui ambigant, confirmentur, reuerendissimus episcopus Anatolius ex illis, qui subscripserunt, eligat eos, quos ad docendum ambigentes, idoneos putauerit. His adiecit concilium: petimus à patribus, ut concilij huius primarij pro nobis orthoxis Imperatori, & Augustæ supplicent: omnes peccauimus: omnibus detur venia. Clerus autem ecclesiæ Constantinopolitanæ clamauit: pauci clamant: non totum loquitur concilium. Tum clamant episcopi Orientis: exilio abdicatur Aegyptius. Ac cum episcopi Illyrici idem postularent, clamauit Clerus Constantinopolitanus: exulet Dioscorus: exulet Aegyptius: exulet hæreticus: Christus Dioscorum abdicauit. Rursus Illyrici episcopi & qui cum illis erant clamant: omnes peccauimus: veniam omnibus tribuito. Dioscorus concilio: Dioscorus expelletur ecclesijs. His rebus, alijsque eiusdem generis exagitatis, conuentus dimissus est. Proximo post conuentu, cum senatus simul collocutus esset, ut formulæ iam postulatae legerentur, Constantinus secretarius à Sceda ista, quæ sequuntur, legit.

*Martianus.
Fulcheria.
Dioscorus.*

Eadē supra posita sunt in hac Epitome, tum in c. li. eius.

Postridie cum concilium exquisitius habitum esset, de orthodoxa & catholica fide, multò accuratius quæsitum videmus. Ac quoniam Flauianus piæ memoriæ episcopus, & Eusebius reuerendiss. Dorylæi episcopus ex concilij actorum decretorumque inquisitione, & ex verbis eorum, qui tum concilio præsiderunt (dixerant enim se errore lapsos fuisse, iniusteque Flauianum & Eusebium abdicasse) declarati sunt minime in fide hallucinati, & propterea iniquè abdicati, æquum nobis sane videtur, idque Deo nostram approbante sententiam, ut Dioscorus (modo ita placuerit diuissimo & sanctissimo domino nostro imperatori) reuerendissimus Alexandriæ episcopus, Iuuenalis reuerendissimus episcopus Hierosolymorum, Thalassius reuerendissimus Casareæ Capadociæ episcopus, Eusebius reuerendissimus episcopus Armeniæ, Eustathius reuerendiss. episcopus Beryti, & Basilius reuerend. episcopus Seleuciæ Isauriæ (penes quos tum potestas erat, concilioque illi præsidebant) sacri concilij sententia ac iudicio eodem pœnæ genere, sicut ecclesiæ

EVAGRII HISTORIAE

canones postulant, multati, dignitate episcopali abdicentur, omniaque de sententia imperatorum diuinitas decernantur. Deinde alijs scriptis perlectis, episcopi, qui ibi erant coacti, cum rogarentur, vtrum littera Leonis fidei trecentorum decem & octo sanctorum patrum in concilio Nicæno olim congregatorum, & fidei etiam centum & quinquaginta patrum, qui Constantinopoli in vnum conuenerant, consentirent, Anatolius Constantinopolis antistes, & omnes ad vnum, qui aderant, responderunt epistolam Leonis cum fide sanctorum patrum, quos diximus, consentire eidem epistolae subscripserunt. Quibus ita constitutis, clamauit conciliū, oēs assentimur: oēs ista approbamus, oēs similiter credimus, omnes eadē sentimus, omnes sic credimus. Sic credere patres qui sunt in concilio: sic, qui subscripsere concilio. Ad multos annos viuat imperator: ad multos annos viuat Augusta: ad multos annos viuant patres, qui intersunt concilio, qui eiusdem fidei sunt cum concilio. Ad multos annos viuat imperator: ad multos annos viuant, qui eadem sentiunt cum concilio: ad multos annos imperator. Omnes fidei subscripsimus: sic sentit Leo: sic nos sentimus: postremo sic locuti sunt. De ijs rebus retulimus ad diuinissimum & sanctissimum dominum nostrum imperatorem, responsūque ab eius clementia expectamus. Ac cum illis à quibusdam diceretur, vestra reuerentia & de Dioscoro à vobis abdicato, diuiniss. imperatoris celsitudine insciente, & nobis similiter inscientibus, & de omnibus illis, de quibus à vobis postulatio facta est, & de huius concilij actis est Deo rationem redditura, clamarunt: Dioscorum Deus abdicauit: Dioscorus iure abdicatus est: Dioscorum Christus abdicauit: Post ista, cum responsū quo quid de abdicatis constituere, episcopis permisit, à Martiano allatum erat, quemadmodum à principibus monstratum est, petebant episcopi ista sic locuti. Oramus, vt qui eiusdem sunt opinionis, qui idem sentiunt cum concilio, qui epistolae Leonis in concilio subscripserunt, in conciliū ingrediātur. Qui, facto colloquio, in conciliū ascripti sunt. His confectis rebus, supplices libelli

Conci. 8e
To. 1. 872
colum. 1.

libelli ab Episcopis diœcesæos Aegypti imperatori Martiano oblato legebantur: qui præter alia, ista etiam complexi sunt. Sentimus, sicut à trecentis decem & octo episcopis in concilio Nicæno coactis, fides exposita est: & sicut beatus Athanasius, & Sanctus Cyrillus sentiunt, anathema denunciante omni hæresi, tum Arii, tum Eunomij, tum Manetis, tum Nestorij, tum eorum, qui dicunt carnem domini nostri de cælo delapsam, & non ex Maria Deipara & semper virgine sumptam, eamque nostri omnium carni omnino, peccato excepto, similem: tum omnes, qui erant in concilio clamarunt: Cur isti dogmati Eutythis nõ denuntiarunt anathema: subscribant epistolæ Leonis, denuntiantque anathema Eutychi & eius Dogmatis, Leonis epistolæ cõsentiant. Volunt fortasse nos deludere, nos in fraudem impellere. Quibus dixerunt episcopi Aegyptij, multos esse in Aegypto episcopos, seque non posse absentium personam suscipere: rogaruntque concilium, uti expectarent suum archiepiscopum, quo sicut mos postulat illius sententiæ morem gererent. Quòd si ante primatis electionem, aliquid transigerent, episcopos Aegyptiacæ diœcesæos in illos impetum facturos. Cum autem multum præarentur, & concilium illis admodum resisteret, fit sermo, ut spatium episcopis Aegyptijs vsque eo daretur quoad archiepiscopus illis designaretur. Tum supplices libelli quorundam monachorum proferebantur: quorum summa fuit, ut nemo Chartis vllis subscriberet, donec concilium frequens cogeretur, quod cogi decreuerat imperator, & decreta intelligere. Quibus perlectis, Diogenes episcopis Cyzici, memorat, Barsumam vnum ex numero eorum, qui conuenerant, Flavianum trucidasse. Eum enim clamasse occidito, & cum in libello insertus non sit, contra quàm oportet in concilium intrasse. Clamare omnes episcopi: Barsumas vniuersam Syriam perdidit: induxitque contra nos mille monachos. Ac cum rogatum erat, ut qui conuenerant, decisionem concilij expectarent, monachi postularunt, ut libelli ab ipsis compositi legerentur. In quibus continebatur, ut Dioscorus, & episcopi, qui cum eo sentirent, concilio interessent. Quo omnes ad vnum commoti, clamarunt: anathema Dioscoro:

EVAGR. HISTORIAE

111
 Dioscorum Christus abdicavit: Istos foras eijcito. Tolle
 è concilio contumeliam. Tolle vim. Has impias voces im-
 peratori adime. Tolle è concilio contumeliam. Tolle de-
 decus. His resisterunt monachi, clamaruntque: Tolle
 contumeliam à monasterijs. Cum rursus eadem concilium
 clamasset, fit sermo, vt reliqui libelli legantur, qui asserunt
 Dioscorum iniquè abdicatum, oportereque, fide ad discuti-
 endum proposita, eum concilij fieri participem: & nisi hoc
 fieret, se suorum vestimentorum excussuros pulverem, & à
 communione episcoporum, qui ibi conuenerant, se sepa-
 raturos. Quæ cum dixissent, Aëtius archidiaconus legit ca-
 nonem de his, qui se separant. Rursus cum monachi roga-
 tis sanctissimorum episcoporum, & Aëtij etiam archidia-
 cono repugnarent, & pars concilij Nestorio & Eutychi a-
 nanathema edicerent, pars illud deprecarentur, habitum est
 colloquium à principibus, vt supplices libelli Faustij, & re-
 liquorum monachorum legerentur: qui quidem libelli pe-
 tebant ab imperatore, ne monachi, qui ante rectis dogma-
 tis restitissent, deinceps reciperentur: propterea quòd Do-
 rotheus monachus Eutychem vocauerat orthodoxum.
 Contra quem varia Eutychem dogmata coram principibus
 agitabantur. Post, quinto conuentu facto, principes iu-
 bent, decreta de fide plana fieri: legitque Asclepiades dia-
 conus Constantinopolis decisionem, quæ videbatur non esse
 in commentarios referenda. A qua nonnulli disside-
 runt, alij assensu sunt eidem. Cum autem clamores tollerentur
 contrarij, dixerunt principes dixisse Dioscorum, Flavianum,
 ob hanc rem à se abdicatum: propterea quod duas affirmarat in
 Christo naturas, & decisione contineri, eum ex duabus esse
 stare naturis. Tum Anatolius, non, inquit, ob fidem ab-
 dicatus erat Dioscorus, sed quòd Leonem à communio-
 ne excluderat: & ter vocatus ad concilium, non venerat.
 Deinde principes epistolam Leonis in decisione inseri vo-
 luerunt. Cui cum episcopi contradicerent, affirmarentque, ali-
 am non debere fieri decisionem (eam enim perfectam esse)
 referebantur ista ad imperatorem: qui iubet, vt ex epi-
 scopis, Orientis sex, tres ex Ponto, ex Asia tres, ex
 Thracia tres, tres ex Illyrio, presente vnà Anatolio,
 & Episcopi Romani Vicarijs, in templo conuenirent,
 recte

reſteque de fidei rebus deciderent, vel vt ſinguli ſuam
 ipſius fidem declararent, vel certò ſcirent, concilium in oc
 cidente ea de re coactum fore. Cum autem ab illis roga
 tum eſſet, Dioſcoro ne aſſentirentur Chriſtum ex duabus
 eſſe naturis aſſerenti, an Leoni dicèti duas naturas in Chri
 ſto eſſe, clamarunt, ſe & Leoni credere, & eos, qui ei con
 tradicunt, habere pro Eutychniſtis. Dixere tum princi
 pes, à Leone hoc adiungi, nempe duas in Chriſto con
 iunctas naturas, quæ nec conuerti, nec partiri, nec con
 fundi poſſunt: templumque diuæ Euphemie vnà cum A
 natolio, & vicarijs Leonis, & Maximo epifcopo Antio
 chie, & Iuuenali Hieroſolymorum epifcopo, & Tha
 laſio Cæſareæ Cappadocie, & alijs præterea ingrediun
 tur. Quibus ingreſſis decifio fidei legebatur, quæ ita ſe
 habet: Dominus noſter & ſeruator I E S V S Chriſtus: & quæ
 ſequuntur. Quæ ſupra in hiftoria à nobis poſita ſunt.
 Qua perlecta clamatum eſt: iſta omnium patrum fides: epi
 ſcopi primarij iam huic ſubſcribant: Iſta Apoſtolorum fi
 des: huius quaſi veſtigijs omnes inſiſtimus: omnes ita ſen
 timus. Tum principes, ea, inquiunt, quæ ſunt decreta à pa
 tribus, quæ que omnibus probata, ad diuinam imperatoris
 ceſſitudinem referentur. In ſexto verò conuentu aderat
 Martianus imperator, deque concordia ad epifcopos ora
 tionem habuit: atque eius iuſſu decifio fidei per Aetium
 archidiaconum Conſtantinopolitanum lecta fuit: cui ſub
 ſcribere ad vnum omnes, ſciſcitatusque eſt impetator, illa
 ne decifio facta eſſet de omnium ſententia. Quod ita eſſe
 omnes ſecundis acclamationibus confirmarunt. Rurſus
 imperator binas habuit apud eos conciones, quas omnes
 vehementer collaudabant. Atque imperatoris hortatu ca
 nones ſanciti ſunt, iuſque metropolitanum Chalcedoni
 tributum: à quo etiam mandatum vt epifcopi ad triduū, aut
 quatrimum manerent, & quod cuique viſum eſſet, illud
 coram principibus quiſque proponeret ad exquirendum,
 & vt quæ eſſent conſentanea, conſtituerent. Quibus con
 ſtitis conuentus dimiſſus eſt. Alia præterea acta ſunt, alij cõ
 ſtituti canones. Aliud item celebratum concilium à Iuue
 nali & Maximo: i quo decretū eſt, vt epifcopus Antiochie
 vtraque Phœniciam, & Arabiam ſuæ diœceſi ſubiectā ha
 beret:

Cap. 4.
 huius li.

EVAGRII HISTORIAE

beret: episcopus autem Hierosolymorum, tres Palaestinas, Quod quidem colloquio à principibus & episcopis habito confirmatum fuit. In nono conuentu tractabatur causa Theodoriti: qui Nestorium damnauit anathemate, hisque verbis vsus est: Anathema Dioscoro, & ei, qui negat sanctam Mariam virginem Deiparam, quiq̃ue vnum vnigenitum filium in duos filios diuidit: ego, inquit, & fidei decisioni, & Leonis epistolæ subscripsi. Itaque facto inter omnes colloquio, ad propriam episcopatus sedem restitutus est. In alio conuentu Ibae causa fuit agitata, & legebantur iudicia, quæ Photius episcopus Tyri, & Eustathius Beriti episcopus, de eo pronuntiauerant: sententia autem in posterum diem dilata fuit. Vndecimo conuentu, cum multi episcopi ei ad sacerdotium suffragati essent, certi episcopi restiterunt, dixeruntq̃ue accusatores pro foribus esse & ingredi debere. Legebantur etiam Acta de eo promulgata. Fit præterea à principibus sermo, vt acta Ephesini concilij de Iba, legerentur: omniaq̃ue acta concilij secundi Ephesini irrita fierent, creatione Maximi episcopi Antiochiæ sola excepta: orabantq̃ue de ea re imperatorem, vt nihil eorum, quæ post primum concilium Ephesinum, cui præsidebat sanctus Cyrillus Alexandriae pontifex ratum hereticum iudicatumq̃ue est, vt Maximus episcopatum retineret. In altero conuentu, causa Basiani episcopi Ephesi, examinata fuit: & decretum, vt Basianus de eo dignitatis gradu dimoueretur, inq̃ue eius locum sufficeretur Stephanus. Altero conuentu facto, ista stabilita fuere. Conuentu decimo tertio, causa Eunomij episcopi Nicomediæ, & Anastasij, episcopi Nicæ disquisita fuit: qui inter se de suis ipsorum ciuitatibus contenderunt. Decimo quarto conuentu, causa Basiani fuit excussa. Ad extremum decretum fuit, vt Episcopalis sedes Constantinopolitana, proximum locum post Romanam obtineret.

FINIS SECUNDI LIBRI.

EVAGRII